

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра зовнішньоекономічної діяльності підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«МЕХАНІЗМ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЕКСПОРТНИХ КОНТРАКТІВ
ПІДПРИЄМСТВА»**

(на матеріалах ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», м. Київ)

Студентки 2 курсу, 4м групи,
факультету міжнародної
торгівлі і права,
спеціальності 073
«Менеджмент»
Спеціалізації «Менеджмент
зовнішньоекономічної
діяльності»

Василенко Ірини
Вікторівни

(підпис студента)

Науковий керівник
доктор економічних наук,
доцент кафедри
зовнішньоекономічної
діяльності підприємства

Студінська
Галина Яківна

*(підпис наукового
керівника)*

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент кафедри
зовнішньоекономічної
діяльності підприємства

Студінська
Галина Яківна

*(підпис гаранта освітньої
програми)*

Київ 2019 рік

ЗМІСТ

Реферат

Анотація

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЕКСПОРТНИХ КОНТРАКТІВ ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	5
1.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	5
1.2. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	27
1.3. Дослідження ефективності здійснення експортних операцій ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» в розрізі ціноутворення	34
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	40
РОЗДІЛ 2. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЕКСПОРТНИХ КОНТРАКТІВ ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	42
2.1. Обґрунтування пропозицій зміни механізму ціноутворення ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» в експортних контрактах.....	42
2.2. Розробка комплексу заходів щодо підвищення ефективності ціноутворення експортних контрактів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	46
2.3. Прогнозна оцінка ефективності та вплив запропонованих заходів на результати діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	52
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	58
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

Актуальність дослідження. Актуальність обраної теми полягає в необхідності розуміння тенденцій відносно того, що світовий ринок складається з різноманітних галузевих ринків, товарних груп і підгруп, окремих виробів. Відтак, на рівень світових цін впливають як зовнішні, так і внутрішні чинники. Їх потрібно враховувати при визначенні цін експортних контрактів підприємств, що зумовлює значні труднощі реалізації механізму ціноутворення. У зв'язку з цим актуальним питанням стає методологія та підходи до ціноутворення експортних контрактів підприємства.

Мета дослідження. Пошук оптимального механізму ціноутворення експортних контрактів та розробка шляхів його вдосконалення.

Завдання дослідження. Для досягнення поставленої мети у випускній кваліфікаційній роботі вирішені наступні завдання:

- дослідити загальну характеристику, та провести аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансово-економічного стану ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»;
- виконати дослідження зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»;
- дослідити ефективність здійснення експортних операцій підприємством ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»
- обґрунтувати пропозиції щодо розробки альтернативного методу ціноутворення експортних контрактів «ОЛ-ПРИНТ»;
- розробити комплекс заходів щодо підвищення ефективності ціноутворення експортних контрактів «ОЛ-ПРИНТ»
- здійснити прогностну оцінку ефективності експортної операції «ОЛ-ПРИНТ»

Об'єкт дослідження: особливості ціноутворення експортних контрактів підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» на зовнішньому ринку.

Предмет дослідження: теоретико-методологічні аспекти формування політики ціноутворення для експортної продукції та визначення стратегії її просування на зовнішньому ринку.

Ступінь наукової розробленості. Питанню зовнішньоторговельного ціноутворення приділяється особлива увага в наукових дослідженнях багатьох українських вчених, зокрема В. Козика [16], В. Іващенко [13], В. Корнієва [17], С. Мочерного [22], Л. Руденко [23] та інш. Зазначені науковці концентрують увагу переважно на колі питань, що стосуються формування цінової політики або окремих аспектів теорії і практики ціноутворення. Однак, не достатньо дослідженими залишаються аспекти безпосереднього обґрунтування механізму ціноутворення в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Методи дослідження. Наукове дослідження проводиться на основі загальнонаукових і спеціальних методів. У процесі обґрунтування теоретичних засад роботи, аналітичної оцінки досліджуваної проблеми використовуються методи порівняння, аналізу, синтезу, розрахунку, узагальнення, абстрагування, систематизації.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження можуть бути використані вітчизняними підприємствами для оптимізації експортних операцій, в особливості ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

Апробація результатів дослідження. Результати теоретичного дослідження опубліковані у статті «Підходи до ціноутворення в сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств», у збірнику наукових статей студентів «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» [7, с 181- 189].

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЕКСПОРТНИХ КОНТРАКТІВ ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

1.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» є великим багатoproфільним підприємством, що представляє собою єдину команду, злагоджено працюючу на рекламному ринку з 1997 року. Свою продукцію підприємство постачає як по Україні, так і по всьому світу. Так, клієнтами і партнерами ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» за роки роботи стало понад 10000 підприємств та організацій, наприклад: урядові - МЗС України, СБУ, секретаріат Президента, податкова і митна служби України, міністерства, іноземні посольства і представництва, партії та рухи, навчальні заклади, телеканали, а також виробники, як-от Robert Bosch ltd, Nemiroff, Tikkurila, Лукойл, Нафтогаз України, ТНК і багато інших. Продукція підприємства використовувалась при організації українських та міжнародних фестивалів, ЄВРО-2012 [28].

Економічна свобода як умова і наслідок ринкових відносин пред'являє більш високі вимоги до рівня господарювання та економічної діяльності підприємства. Знання економічних і господарських основ функціонування підприємства дозволяє правильно побудувати систему управління, бачити перспективи її розвитку [3, с. 189].

Для більш детального дослідження підприємства проаналізуємо склад активів підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Динаміка активів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» у 2014 - 2018 рр., тис. грн

Показник	2014	2015	2016	2017	2018	Відхилення	
						Абсолютне 2018/2014	Відносне, % 2018/2014
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи:							
Нематеріальні активи:							
залишкова вартість	2	1	7	2	7	5	250
первісна вартість	26	26	11	10	11	-15	-57,69
накопичена амортизація	-24	-25	-24	-23	-26	-2	8,33
Незавершене будівництво	0	5495	47	40	27	27	-

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Основні засоби: залишкова вартість	8642	9715	16915	16261	15607	6965	80,59
первісна вартість	11071	13560	23681	24385,5	25090	14019	126,63
знос	-2429	-3845	-6766	-6766	-6766	-4337	178,55
Довгострокові фінансові інвестиції	3115	3811	3811	3811	3811	696	22,34
Усього за розділом I	11759	19022	20780	20114	19452	7693	65,42
II. Оборотні активи:							
Виробничі запаси	470	470	606	672	738	268	57,02
Готова продукція	22	7	53	44	35	13	59,09
Товари	7228	1507	5	4	3	-7225	-99,96
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	518	332	945	1075	1205	687	132,63
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	253	248	0	253	0	-253	-100
Інша поточна дебіторська заборгованість	1113	1171	557	488,4	406,8	-706,2	-63,45
Гроші та їх еквіваленти:	21	31	570	488,4	406,8	385,8	1837,14
Інші оборотні активи	0	0	113	113	113	113	-
Усього за розділом II	9625	3766	2849	2884,8	2907,6	-6717,4	-69,79
III. Витрати майбутніх періодів	3	2	7	7	7	4	133,33
Баланс	21387	22790	23629	23005,8	22366,6	979,6	4,58

Джерело: розраховано автором за [Додаток А]

З огляду на таблицю можна зробити висновок, що обсяг необоротних активів підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» збільшувався в період з 2014 по 2016 роки. З 2017 року обсяги необоротних активів почали спадати, так у 2018 році він зменшився на 3,29%, порівняно з минулим роком (див. рис. 1.1).

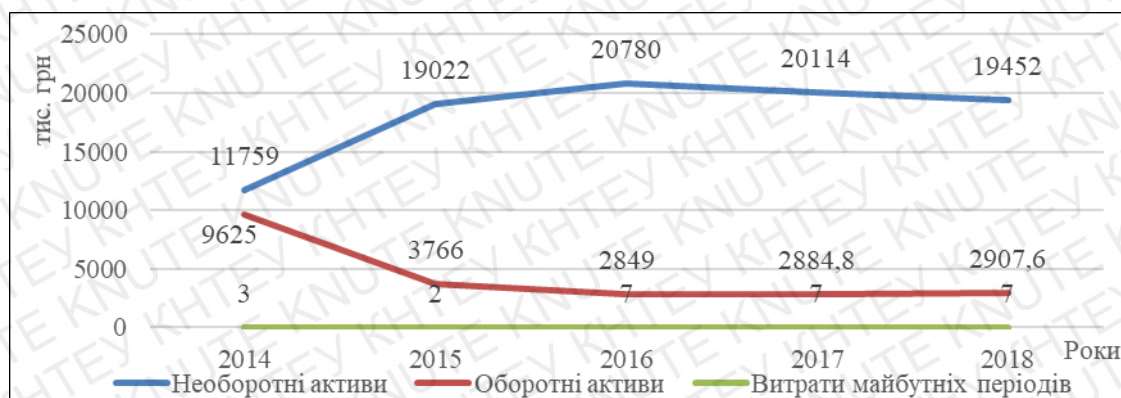

Рисунок 1.1. Динаміка структури активів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

Джерело: складено автором за [Додаток А]

Обсяг оборотних активів підприємства зменшувався в період з 2014 по 2016 роки. Так, у 2015 році обсяг оборотних активів скоротився на 60,87%, порівняно з попереднім роком. У 2017 році обсяг оборотних активів зріс на 1,26%, а у 2018 році на 0,79%, порівняно з попередніми роками.

Розглянемо склад пасивів підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», що відображений у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Динаміка пасивів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» у 2014 - 2018 рр., тис. грн

Показник	2014	2015	2016	2017	2018	Відхилення	
						Абсолютне 2018/2017	Відносне, % 2018/2017
I. Власний капітал:							
Статутний капітал	10200	10200	10200	10200	10200	0	0
Нерозподілений прибуток	-545	-450	618	498	378	923	-169,36
Неоплачений капітал	-1835	0	0	0	0	1835	100
Усього за розділом I	7820	9750	9582	9702	9822	2002	1,24
II. Забезпечення наступних витрат і платежів							
Цільове фінансування	0	0	2	0	0	0	-
Усього за розділом II	0	0	2	0	0	0	-
III. Довгострокові зобов'язання	0	0	0	0	0	0	-
IV. Поточні зобов'язання:							
Короткострокові кредити банків	11832	11063	5234	4447	3864	8566	90,76
Векселі видані	0	678	7272	7272	7272	7272	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11832	11063	5234	4447	3864	-7968	-67,3428
Поточні зобов'язання: за розрахунками з бюджетом	0	0	272	272	234	234	-
зі страхування	125	153	195	205	215	90	72
з оплати праці	203	346	407	432	457	254	125,123
Інші поточні зобов'язання	0	0	182	149	116	116	-
Усього за розділом IV	13567	13040	14045	17986	22131	4145	23,05
V. Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	-
Баланс	21387	22790	23629	27688	31953	10566	49,4

Джерело: розраховано автором за [Додаток А]

З огляду на таблицю можна сказати, що обсяг власного капіталу підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» у 2015 році зріс на 24,68%, а в 2016 році скоротився на 1,72%, порівняно з попереднім роком. У 2017 році обсяг власного

капіталу збільшився на 1,25%, а в 2018 році – ще на 1,24%. В порівнянні з 2014 роком, обсяг власного капіталу у 2018 році збільшився на 1,24%

В період з 2016 по 2018 роки обсяг нерозподіленого прибутку, тобто частини чистого прибутку, яка залишається у розпорядженні підприємства після формування резервного капіталу, поповнення статутного капіталу та використання на інші потреби, скорочувався. Так у 2017 році він зменшився на 19,42%, а у 2018 – на 24,1%. В порівнянні з 2014 роком, обсяг нерозподіленого прибутку у 2018 році збільшився на 923 тис. грн. (див. рис. 1.2).

Загалом баланс підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» в досліджуваний період збільшився на 10566 тис. грн, або на 49,4%. Тобто можна сказати, що баланс активів підприємства має позитивний тренд.

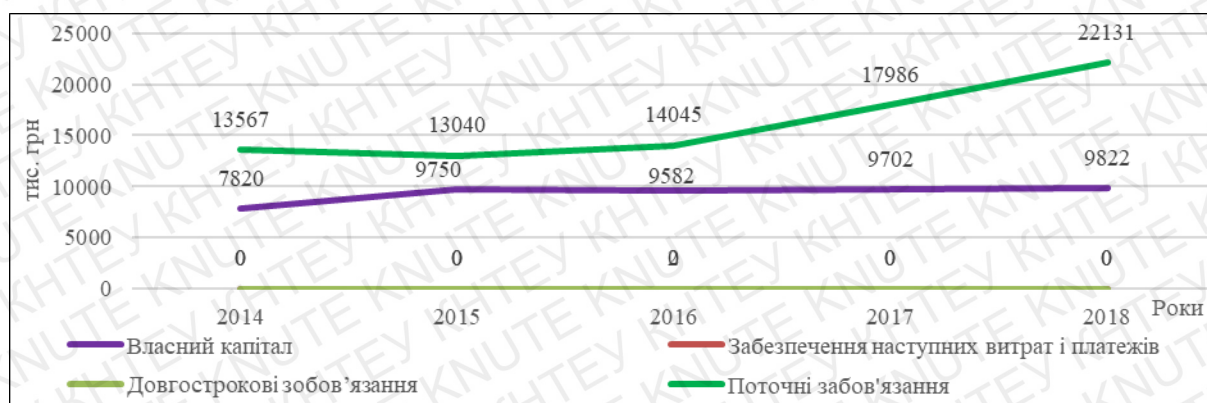

Рисунок. 1.2. Динаміка структури пасивів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

Джерело: складено автором за [Додаток А]

Поточні зобов'язання у 2015 році скоротилися на 3,88%, порівняно з попереднім роком, а в період з 2016 по 2018 поступово збільшувалися. Так, у 2017 році обсяг поточних зобов'язань збільшився на 28,06%, порівняно з попереднім роком, а у 2018 році – на 23%.

У минулому фінансовому році підприємство «ОЛ-ПРИНТ» отримало 362 тис.грн. чистого прибутку, після того як в 2016 та 2017 роках зазнавало збитків, що було пов'язано зі значними витратами по залученню фінансових інвестицій і, відповідно, значного збільшення показника інших витрат у відповідних роках, порівняно з минулими (див. Дод. Б). При цьому динаміка

чистого доходу від реалізації продукції підприємства зберігає позитивну тенденцію протягом досліджуваного періоду, що відображено в табл. 1.3:

Таблиця 1.3

Динаміка фінансових результатів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» у 2014 - 2018 рр., тис. грн

Показник	Абсолютне відхилення				Відносне відхилення, %			
	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	17896	5888	6851	8950	49,245	10,856	11,395	13,363
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-13409	-2716	-4910	-8412	49,390	6,697	11,346	17,458
Валовий прибуток:	4487	3172	1847	632	48,814	23,189	10,961	3,380
Інші операційні доходи	-3785	-415	-415	-415	-70,814	-26,603	-36,245	-56,849
Адміністративні витрати	-498	62	2	3	26,183	-2,583	-0,086	-0,128
Витрати на збут	-3954	-1100	-1100	-2421	63,908	10,847	9,786	19,618
Інші операційні витрати	3716	150	150	246	-66,703	-8,086	-8,798	-15,820
Фінансовий результат від операційної діяльн.	-34	1869	484	-1955	-3,877	221,708	17,847	-61,170
Інші фінансові доходи	2	-2	0	2	-	-100,000	-	-
Інші доходи	136	0	0	13782	2266,667	0,000	0,000	9705,634
Фінансові витрати	64	-7	-7	-8	-28,319	4,321	4,142	4,545
Інші витрати	177	4548	4548	4550	804,545	2285,427	95,808	48,951
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	503	-3200	-4071	7271	79,213	-281,195	197,430	-118,555
Податок на прибуток від звичайної діяльності	373	-16	1018	-757	236,076	-3,013	197,670	-49,380
Фінансові результати від звичайної діяльності	566	-2590	-3053	4962	118,658	-248,322	197,350	-107,870
Чистий прибуток	-382	-1642	-3053	4962	-80,084	-1728,421	197,350	-107,870

Джерело: розраховано автором за [Додаток Б]

Згідно даних таблиці можна сказати, що підприємство у 2018 зуміло вийти з критичної ситуації та повернутися до прибутковості. Так, показник інші доходи в 2018 році характеризувався стрімким збільшенням, що забезпечило підприємству позитивний показник чистого прибутку. Адміністративні витрати мають тенденцію до зменшення протягом досліджуваного періоду, у той час як валовий прибуток стабільно зростає.

Оскільки метою підприємства є максимізація прибутку, яка в торгівельній діяльності утворюється за рахунок перевищення доходів над витратами, виникає необхідність економічного аналізу показників діяльності підприємства.

Показники ділової активності вказують на ефективність використання активів підприємства, послідовність політики управління виробничими запасами та запасами готової продукції і т.д.

Розрахуємо основні показники ділової активності:

1. Період обороту активів (Π_a) – показник ділової активності, який вказує на ефективність управління активами підприємства. Він відображає кількість днів, необхідних для трансформації вкладених в активи коштів знову в грошову форму [30]. Показник розраховується за формулою 1.1:

$$\Pi_a = \frac{\bar{A}}{D} \cdot d, \text{ де} \quad (1.1)$$

D - дохід від реалізації продукції;

$\bar{A}$ - середня величина активів;

d - кількість днів в періоді.

$$\Pi_a^{2018} = \frac{22686,2}{75926} \cdot 360 = 107,57$$

2. Період обороту оборотних активів (Π_{oa}) - демонструє період, протягом якого оборотні активи здійснюють один повний оборот [30]. Розраховується за формулою 1.2:

$$\Pi_{oa} = \frac{\overline{OA}}{D} \cdot d, \text{ де} \quad (1.2)$$

$\overline{OA}$ - середня величина оборотних активів;

D - дохід від реалізації продукції;

d - кількість днів в періоді.

$$\Pi_{oa}^{2018} = \frac{2896,2}{75926} \cdot 360 = 13,73$$

3. Період обороту матеріальних оборотних активів (Π_{moa}) - розраховується за формулою 1.3:

$$\Pi_{moa} = \frac{\overline{MOA}}{D} \cdot d, \text{ де} \quad (1.3)$$

$\overline{MOA}$ - середня величина матеріальних оборотних активів;

D - дохід від реалізації продукції;

d - кількість днів в періоді.

$$\Pi_{\text{моа}}^{2018} = \frac{705 + 39,5 + 3,5}{75926} \cdot 360 = \frac{748}{75926} \cdot 360 = 3,55$$

4. Період погашення дебіторської заборгованості ($\Pi_{\text{дз}}$) – індикатор ефективності відносин з клієнтами, який показує, як довго останні погашають свої рахунки [30]. Даний показник дає уявлення про платіжну дисципліну покупців і розраховується за формулою 1.4:

$$\Pi_{\text{дз}} = \frac{\overline{ДЗ}}{Д} \cdot d, \text{ де} \quad (1.4)$$

$\overline{ДЗ}$ - середня величина дебіторської заборгованості;

$Д$ - дохід від реалізації продукції;

d - кількість днів в періоді.

$$\Pi_{\text{дз}}^{2018} = \frac{1140 + 126,5 + 447,6}{75926} \cdot 360 = \frac{1714,1}{75926} \cdot 360 = 8,13$$

5. Період обороту запасів ($\Pi_{\text{оз}}$) – вказує на те, скільки днів запаси зберігаються на складі компанії [30]. Показник розраховується за формулою 1.5:

$$\Pi_{\text{оз}} = \frac{\bar{З}}{С} \cdot d, \text{ де} \quad (1.5)$$

$\bar{З}$ - середня величина запасів;

$С$ - собівартість реалізованої продукції;

d - кількість днів в періоді.

$$\Pi_{\text{оз}}^{2018} = \frac{705}{56596} \cdot 360 = 4,69$$

6. Коефіцієнт оборотності активів ($K_{\text{неп}}$) – говорить про те, скільки разів протягом досліджуваного періоду обернулись кошти, вкладені у оборотні активи [30]. Показник розраховується за формулою 1.6:

$$K_{\text{неп}} = \frac{Д}{\bar{А}}, \text{ де} \quad (1.6)$$

$Д$ - дохід від реалізації продукції;

$\bar{А}$ - середня величина активів.

$$K_{\text{неп}}^{2018} = \frac{75926}{22686,2} = 3,35$$

7. Коефіцієнт оборотності оборотних активів ($K_{\text{оа}}$) – говорить про кількість оборотів, які здійснили оборотні активи [30]. Розраховується за формулою 1.7:

$$K_{\text{оа}} = \frac{Д}{\overline{ОА}}, \text{ де} \quad (1.7)$$

Д - дохід від реалізації продукції;

$\overline{ОА}$ - середня величина оборотних активів.

$$K_{\text{оа}}^{2018} = \frac{75926}{2896,2} = 26,22$$

8. Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних активів ($K_{\text{моа}}$) – розраховується за формулою 1.8:

$$K_{\text{моа}} = \frac{Д}{\overline{МОА}}, \text{ де} \quad (1.8)$$

Д - дохід від реалізації продукції;

$\overline{МОА}$ - середня величина матеріальних оборотних активів.

$$K_{\text{моа}}^{2018} = \frac{75926}{705 + 39,5 + 3,5} = \frac{75926}{748} = 101,51$$

9. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($K_{\text{дз}}$) – демонструє кількість оборотів дебіторської заборгованості, тобто скільки разів дебітори погасили свої зобов'язання перед компанією [30]. Розраховується за формулою 1.9:

$$K_{\text{дз}} = \frac{Д}{\overline{ДЗ}}, \text{ де} \quad (1.9)$$

Д - дохід від реалізації продукції;

$\overline{ДЗ}$ - середня величина дебіторської заборгованості.

$$K_{\text{дз}}^{2018} = \frac{75926}{1140 + 126,5 + 447,6} = \frac{75926}{1714,1} = 26,6$$

10. Коефіцієнт оборотності запасів ($K_{\text{оз}}$) – свідчить про кількість оборотів, що здійснили запаси за період [30]. Коефіцієнт розраховується за формулою 1.10:

$$K_{oz} = \frac{C}{\bar{3}}, \text{ де} \quad (1.10)$$

C - собівартість реалізованої продукції;

$\bar{3}$ - середня величина запасів.

$$K_{oz}^{2018} = \frac{56596}{705} = 76,69$$

Для того, щоб сформулювати висновки про показники ділової активності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», необхідно розглянути їх в динаміці. Показники за інші роки аналізованого періоду розраховуються аналогічно. Зведені результати розрахунків представлені у табл. 1.4:

Таблиця 1.4

Динаміка показників ділової активності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», 2014- 2018 рр.

Показник	Період					Відносне відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
1. Період обороту активів (Па), днів	211,86	146,61	138,97	125,33	107,57	-30,80	-5,21	-9,81	-14,18
2. Період обороту оборотних активів (Поа), днів	95,35	44,44	19,80	15,41	13,73	-53,39	-55,44	-22,19	-10,89
3. Період обороту матеріальних оборотних активів (Пмоа), днів	76,48	32,21	7,93	3,72	3,55	-57,89	-75,38	-53,08	-4,65
4. Період погашення дебіторської заборгованості (Пдз), днів	18,66	12,06	9,74	8,92	8,13	-35,36	-19,27	-8,42	-8,87
5. Період обороту запасів (Поз), днів	6,23	4,17	5,04	5,02	4,69	-33,06	20,84	-0,41	-6,50
6. Коефіцієнт оборотності активів (Кнеп)	1,70	2,46	2,59	2,87	3,35	44,50	5,50	10,88	16,52
7. Коефіцієнт оборотності оборотних активів (Коа)	3,78	8,10	18,18	23,36	26,22	114,54	124,41	28,51	12,22
8. Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних активів (Кмоа)	4,71	11,18	45,41	96,79	101,51	137,46	306,25	113,13	4,88
9. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Кдз)	15,13	24,19	26,55	25,09	26,60	59,86	9,75	-5,47	6,02
10. Коефіцієнт оборотності запасів (Коз)	57,76	86,29	71,41	71,70	76,69	49,39	-17,25	0,41	6,95

Джерело: розраховано автором за [Додаток А, Додаток Б]

Згідно таблиці, період обороту активів у 2016 році зменшився на 5,21%, у 2017 році на 9,81%, а в 2018 році зменшився вже на 14,18%, порівняно з попередніми роками відповідно. Так, можна зробити висновок, що період обороту активів має негативну динаміку, що свідчить про ефективну роботу

менеджерів з управління як фінансовими ресурсами, так і матеріальними запасами і дебіторською заборгованістю.

Для періоду обороту оборотних активів бажаним є зниження показника протягом періоду дослідження. Для ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» цей показник має тенденцію до зменшення: у 2016 році він зменшився на 55,44%, порівняно з попереднім роком, у 2017 році - на 22,19%, а в 2018 – на 10,89%. Це вказує на те, що компанії необхідно все менше ресурсів для фінансування своїх оборотних активів.

Період обороту матеріальних оборотних активів має тенденцію до зменшення, що свідчить про ефективне управління матеріальними оборотними активами. Так, період обороту матеріальних оборотних активів у 2018 році скоротився на 4,65%, а в 2017 році на 53,08%, порівняно з попереднім роком.

Зменшення показника періоду погашення дебіторської заборгованості вказує на те, що клієнти відволікають фінансові ресурси компанії на менший термін. Це говорить про ефективну роботу з повернення коштів на підприємстві.

Для періоду обороту запасів зниження значення протягом періоду дослідження є позитивним явищем. Воно говорить про те, що менше коштів відволікається на формування запасів. Ми можемо бачити, що у 2016 році значення показника збільшилося на 20,84%, що може бути наслідком зміни в процесі виробництва і збуту товарів підприємства. Але надалі, в період з 2016 по 2018 роки, показник зберігає тенденцію до зменшення.

Позитивною тенденцією для коефіцієнту оборотності активів є збільшення значення коефіцієнта протягом періоду дослідження. З огляду на таблицю можна сказати, що коефіцієнт зберігає позитивну тенденцію, що говорить про те, що компанія ефективно використовує свої обмежені ресурси.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів має позитивну динаміку. В 2017 році показник збільшився на 28,51%, порівняно з минулим роком, а у 2018 році – на 12,22%, відповідно. Збільшення значення показника говорить про те, що компанії необхідно менше ресурсів для того, щоб підтримувати поточний рівень

активності. Це веде до вивільнення частини фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на інтенсифікацію поточної діяльності.

Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних активів підприємства за досліджуваний період стрімко зростає. У 2016 році показник зріс на 306,25%, порівняно з минулим роком, у 2017 – на 113,31%, у 2018 році – 4,88%. Це говорить про відносне зменшення виробничих запасів, незавершеного виробництва або про збільшення попиту на готову продукцію.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості збільшувався в періоди з 2014 до 2016 років та з 2017 до 2018 року. В 2017 році - зменшився на 5,48%, порівняно з 2016 роком. Це могло призвести до збільшення фінансових витрат у разі необхідності додаткового залучення кредитних коштів, але падіння було не значним і в 2018 році коефіцієнт збільшився на 6,02%, порівняно з 2017 роком.

Коефіцієнт оборотності запасів у 2015 році збільшився на 19,39%, порівняно з попереднім роком. У 2016 році скоротився на 17,25%, але в наступних періодах продовжив зростати, так, у 2017 коефіцієнт зріс на 0,41%, а у 2018 році - вже на 6,95%, порівняно з попередніми роками. Збільшення оборотності запасів говорить про те, що відбувається вдосконалення політики управління запасами.

Отже, з цього можна зробити висновок що показники загалом формують позитивну картину. Так, постійне зниження протягом періоду дослідження показника періоду обороту активів, як оборотних, так і необоротних, вказує на ефективний фінансовий менеджмент в компанії.

Показники ліквідності вказують на збалансованість поточних зобов'язань та оборотних активів підприємства та свідчать про рівень ризику наявності розривів у платіжному календарі.

Розрахуємо основні показники ліквідності та платоспроможності:

1. Загальний коефіцієнт покриття ($K_{зп}$) – це індикатор здатності компанії відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів. Показник демонструє, скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожну гривню поточних зобов'язань [30]. Показник розраховується за формулою 1.11:

$$K_{\text{зп}} = \frac{OA}{ПЗ}, \text{ де} \quad (1.11)$$

ОА – оборотні активи;

ПЗ - поточні зобов'язання.

$$K_{\text{зп}}^{2018} = \frac{2907,6}{22131} = 0,131$$

2. Проміжний коефіцієнт покриття ($K_{\text{пп}}$) – прогнозує платоспроможність підприємства на період рівний середній тривалості обороту дебіторської заборгованості при умові своєчасного проведення розрахунків з дебіторами [30]. Показник розраховується за формулою 1.12:

$$K_{\text{пп}} = \frac{ГК + ПФІ + ДЗ}{ПЗ}, \text{ де} \quad (1.12)$$

ГК – грошові кошти;

ПФІ – поточні фінансові інвестиції;

ДЗ – дебіторська заборгованість;

ПЗ - поточні зобов'язання.

$$K_{\text{пп}}^{2018} = \frac{406,8 + 1205 + 406,8}{22131} = \frac{2018,6}{22131} = 0,091$$

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{\text{ал}}$) – демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно [30]. Показник розраховується за формулою 1.13:

$$K_{\text{ал}} = \frac{ГК + ПФІ}{ПЗ}, \text{ де} \quad (1.13)$$

ГК – грошові кошти;

ПФІ – поточні фінансові інвестиції;

ПЗ - поточні зобов'язання.

$$K_{\text{ал}}^{2018} = \frac{406,8}{22131} = 0,018$$

4. Коефіцієнт ліквідної платоспроможності ($K_{\text{лп}}$) – відображає, наскільки ліквідна вартість оборотних засобів більша за платіжні зобов'язання [30]. Показник розраховується за формулою 1.14:

$$K_{\text{лп}} = \frac{OA + ВМП}{ПЗ + ДМП}, \text{ де} \quad (1.14)$$

ОА – оборотні активи;

ВМП – витрати майбутніх періодів

ПЗ – поточні зобов'язання;

ДМП – доходи майбутніх періодів.

$$K_{\text{лп}}^{2018} = \frac{2907,6+7}{22131} = \frac{2914,6}{22131} = 0,132$$

5. Коефіцієнт критичної ліквідності ($K_{\text{кл}}$) – на відміну від поточної ліквідності в складі активів не враховуються матеріально-виробничі запаси, тому що при їх вимушеній реалізації збитки можуть бути максимальними серед всіх оборотних коштів [30]. Показник розраховується за формулою 1.15:

$$K_{\text{кл}} = \frac{OA - ВЗ - НЗВ}{ПЗ}, \text{ де} \quad (1.15)$$

ОА – оборотні активи;

ВЗ – виробничі запаси;

НЗВ – незавершене виробництво;

ПЗ – поточні зобов'язання;

$$K_{\text{кл}}^{2018} = \frac{2907,6 - 738}{22131} = \frac{2169,6}{22131} = 0,098$$

Для того, щоб сформулювати висновки про показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», необхідно розглянути їх в динаміці. Показники за інші роки аналізованого періоду розраховуються аналогічно. Зведені результати розрахунків представлені у табл. 1.5.

Нормативним для загального коефіцієнта покриття є значення в рамках 1-3. Значення коефіцієнта для ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» не відповідає нормативному значенню та поступово зменшується протягом досліджуваного періоду. Так, у 2016 році показник зменшився на 29,76%, порівняно з минулим роком, у 2017 – на 20,93%, а у 2018 році – на 18,09%. Показник нижче нормативного свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. Проблеми з платоспроможністю ведуть

до збільшення вартості позикових коштів, як результат - прямих фінансових втрат.

Таблиця 1.5

**Динаміка показників ліквідності та платоспроможності
ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», 2014 -2018 рр.**

Показник	Період станом на 31.12					Відносне відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017
1. Загальний коефіцієнт покриття (Кзп)	0,709	0,289	0,203	0,160	0,131	-59,29	-29,76	-20,93	-18,09
2. Проміжний коефіцієнт покриття (Кпп)	0,140	0,137	0,148	0,128	0,091	-2,68	7,95	-13,14	-28,82
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	0,002	0,002	0,041	0,027	0,018	53,58	1607,14	-33,09	-32,31
4. Коефіцієнт ліквідної платоспроможності (Клп)	0,710	0,289	0,203	0,161	0,132	-59,28	-29,63	-20,93	-18,09
5. Коефіцієнт критичної ліквідності (Ккл)	0,675	0,253	0,160	0,123	0,098	-62,54	-36,82	-22,96	-20,32

Джерело: розраховано автором за [Додаток А, Додаток Б]

Нормативне значення проміжного коефіцієнта покриття становить 0,7 - 0,8. Значення показника підприємства є значно меншими. У 2016 році воно зросло на 7,95% і становило 0,148, але все ще не відповідало нормативному значенню. У 2017 році показник зменшився на 13,14%, порівняно з попереднім роком. У 2018 році значення цього показника є найменшим за досліджуваний період і становить 0,09, що на 28,82% менше ніж у попередньому році.

Для коефіцієнту абсолютної ліквідності нормативним вважається значення від 0,1 до 0,2. Показники ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» знаходяться на рівні нижче нормативного. У 2016 році показник значно зріс до значення 0,4, але все ще залишався нижче норми. У 2017 році значення зменшилося ще на 33,09%, а у 2018 ще на 32,31%. Такі значення вказують на те, що підприємство не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром.

За нормативним значенням коефіцієнт ліквідної платоспроможності має бути більшим за одиницю. Значення показника ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» не відповідають нормативним. У 2016 році значення коефіцієнта зменшилося на 29,63%, у 2017 на 20,93%, а у 2018 на 18,09% та становило 0,13, що є найменшим

показником за досліджуваний періоді. Тобто ліквідна вартість оборотних коштів була на 0,87 нижча за платіжні зобов'язання.

Нормальне значення коефіцієнта критичної ліквідності потрапляє в діапазон 0,7 - 1. Значення цього показника для ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» не відповідають нормативним та стрімко зменшуються. Так, показник, що у 2014 році становив 0,66, що майже відповідало нормі, у 2015 зменшився на 62,54% і становив 0,25. У 2016 році показник зменшився ще на 36,82%, у 2017 – на 22,96%, а у 2018 – на 20,32%. Це означає, що підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» станом на 2018 рік, виходячи із припущення, що товарно-матеріальні запаси взагалі не мають ніякої ліквідаційної вартості, майже не здатне погасити поточні зобов'язання, якщо положення стане дійсно критичним.

Отже, за результатними розрахунків можна сказати, що підприємство не здатне відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів, на що вказує низький рівень загального коефіцієнта покриття, а короткострокові зобов'язання можуть бути погашені за рахунок грошових коштів, а також дебіторською заборгованістю в недостатній мірі.

Для підвищення значення поточної ліквідності необхідно працювати в напрямку підвищення суми оборотних активів і зниження суми поточних зобов'язань. Для зниження суми поточних зобов'язань можна, наприклад, домовитися про надання кредитних коштів на більш тривалий період часу. Задля приведення значення показника абсолютної ліквідності до нормативного значення підприємство може залучити позикові кошти, реалізувати частину зайвих активів для збільшення суми найбільш ліквідних активів.

Така група показників, як показники фінансової стійкості, відображає рівень довгострокових фінансових ризиків підприємства та вказує на рівень фінансових ризиків для підприємств та рівень їх залежності від позикового капіталу.

Розрахуємо основні показники фінансової стійкості:

1. Коефіцієнт фінансової автономії ($K_{\text{авт}}$) – вказує на те, яку частину своїх активів компанія здатна профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів [30]. Показник розраховується за формулою 1.16:

$$K_{\text{авт}} = \frac{BK}{BB}, \text{ де} \quad (1.16)$$

BK – власний капітал;

BB – валюта балансу.

$$K_{\text{авт}}^{2018} = \frac{9822}{31953} = 0,307$$

2. Коефіцієнт покриття боргу ($K_{\text{пб}}$) - показник, який відображає співвідношення відношення чистого доходу від об'єктів комерційної нерухомості за певний проміжок часу до суми вартості обслуговування кредиту за цей же період [30]. Показник розраховується за формулою 1.17:

$$K_{\text{пб}} = \frac{BK}{З}, \text{ де} \quad (1.17)$$

BK – власний капітал;

З - зобов'язання.

$$K_{\text{пб}}^{2018} = \frac{9822}{22131} = 0,444$$

3. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу ($K_{\text{кпк}}$) – вказує на рівень левериджу компанії. Леверидж означає використання фінансових інструментів або позикового капіталу з метою підвищення потенційної рентабельності інвестицій [30]. Показник розраховується за формулою 1.18:

$$K_{\text{кпк}} = \frac{ПК}{BB}, \text{ де} \quad (1.18)$$

ПК – позиковий капітал;

BB – валюта балансу.

$$K_{\text{кпк}}^{2018} = \frac{22131}{31853} = 0,693$$

Для того, щоб сформулювати висновки про показники фінансової стійкості ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», необхідно розглянути їх в динаміці. Показники за інші роки аналізованого періоду розраховуються аналогічно. Зведені результати розрахунків представлені у табл. 1.6:

Таблиця 1.6

**Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»,
2014-2018 рр.**

Показник	Період станом на 31.12					Відносне відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017
1. Коефіцієнт фінансової автономії (Кавт)	0,366	0,428	0,406	0,350	0,307	17,00	-5,21	-13,59	-12,28
2. Коефіцієнт покриття боргу (Кпб)	0,576	0,748	0,682	0,539	0,444	29,72	-8,76	-20,93	-17,72
3. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу (Ккпк)	0,634	0,572	0,594	0,650	0,693	-9,80	3,88	9,29	6,62

Джерело: розраховано автором за [Додаток А, Додаток Б]

Нормативне значення коефіцієнта фінансової автономії знаходиться в межах 0,4 - 0,6. Значення для ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» у 2015 та 2016 роках знаходяться в діапазоні нормативних значень, але в загальному все ще є занадто низькими. У 2016 році коефіцієнт фінансової автономії зменшився на 5,21%, порівняно з попереднім роком, у 2017 році – на 13,59%, а у 2018 – ще на 12,28%. Це говорить про високий рівень фінансових ризиків.

При аналізі коефіцієнт покриття боргу, чим вище значення коефіцієнта, тим вища якість забезпечення підприємства. У 2018 році складає лише 0,44, що говорить про те, що якщо вартість активів зменшиться, доходу, що залишився, не буде достатньо для погашення поточної заборгованості. Коефіцієнт має негативну динаміку протягом останніх трьох років. Так у 2016 він скоротився на 8,76%, у 2017 – на 20,93%, а у 2018 році коефіцієнт покриття боргу зменшився ще на 17,72%.

Для коефіцієнту концентрації позикового капіталу нормативним вважається значення в межах 0,4 - 0,6. Хоча значення показника значно коливається, залежно від галузі. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» характеризується позитивною динамікою протягом останніх років. Так у 2016 він збільшився на 3,88%, у 2017 – на 9,29%, а у 2018 році коефіцієнт збільшився на 6,62%. Якщо грошовий потік протягом фінансового року значно змінюється

(наприклад, через дію сезонного фактору), то концентрація позикового капіталу є низькою [30]. Якщо в компанії частка позикових коштів у сумі активів є вищою, ніж в конкурентів, то це може призвести до збільшення ціни залучення коштів. Для ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» коефіцієнт концентрації позикового капіталу в середньому за досліджуваний період знаходиться близько до норми. Якщо ж значення показника є вищим, то рівень фінансових ризиків також є високим.

За даними таблиці можна сказати, що за весь досліджуваний період показники знаходяться в межах нормативних значень, що свідчить про нездатність підприємства «ОЛ-ПРИНТ» оперативно реагувати на зовнішні та внутрішні стреси без зниження фінансового та виробничого потенціалу суб'єкта господарювання. У досліджуваному періоді можна спостерігати негативну динаміку у вигляді скорочення коефіцієнтів фінансової стійкості і автономії.

Оскільки платоспроможність підприємства також нижче нормативних значень, то бажаним заходом для виправлення ситуації є вкладання додаткових коштів власниками або залучення стороннього інвестора.

Показники рентабельності – це основні показники, які характеризують фінансові результати й ефективність діяльності підприємства. Вони визначають прибутковість підприємства з різних позицій.

Розрахуємо основні показники рентабельності діяльності:

1. Рентабельність реалізації продукції (P_p) – показує скільки гривень (копійок) валового прибутку припадає на 1 грн чистого доходу або визначається у відсотках [30]. Показник розраховується за формулою 1.19:

$$P_p = \frac{ВП}{Д} \cdot 100\%, \text{ де} \quad (1.19)$$

ВП - валовий прибуток;

Д - дохід від реалізації продукції.

$$P_p^{2018} = \frac{19330}{75926} \cdot 100\% = 25,46 \%$$

2. Рентабельність витрат (P_v) – показує розмір прибутку, отриманого господарством у розрахунку на 1 грн витрат, вкладених у формування

собівартості або визначається у відсотках [30]. Показник розраховується за формулою 1.20:

$$P_v = \frac{BP}{CB} \cdot 100\%, \text{ де} \quad (1.20)$$

ВП - валовий прибуток;

CB – собівартість реалізованої продукції.

$$P_v^{2018} = \frac{19330}{56596} \cdot 100\% = 34,15\%$$

3. Загальна рентабельність діяльності (P_z) - вказує на обсяг чистого прибутку, який генерує кожна гривня продажів продукції [30]. Показник розраховується за формулою 1.21:

$$P_z = \frac{ЧП}{Д} \cdot 100\%, \text{ де} \quad (1.21)$$

ЧП – чистий прибуток;

Д - дохід від реалізації продукції.

$$P_z^{2018} = \frac{362}{75926} \cdot 100\% = 0,48\%$$

Для того, щоб сформулювати висновки про показники рентабельності діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», необхідно розглянути їх в динаміці. Показники за інші роки аналізованого періоду розраховуються аналогічно. Зведені результати розрахунків рентабельності діяльності представлені у табл. 1.7.

Ми бачимо, що в період з 2015 по 2017 роки рентабельність реалізації продукції підприємства, зростала, що є позитивним зрушенням, оскільки чим вищий рівень рентабельності, тим краще для підприємства.

Таблиця 1.7

Динаміка показників рентабельності діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», 2014 - 2018 рр.

Показник	Період					Відносне відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017
1.Рентабельність реалізації продукції (Рр), %	25,29	25,22	28,03	28,06	25,46	-0,29	11,13	0,11	-9,26
2.Рентабельність витрат (Рв), %	33,86	33,73	38,94	39,00	34,15	-0,39	15,46	0,15	-12,43
3.Загальна рентабельність діяльності (Рз), %	1,31	0,18	-2,57	-6,87	0,48	-86,66	-1568,95	166,93	-106,94

Джерело: розраховано автором за [Додаток А, Додаток Б]

Однак у 2018 році відбулося зниження показника на 9,26% через нерівномірне збільшення значень валового прибутку та доходу від реалізації продукції (дохід від реалізації збільшився на 13,36%, у той час як валовий прибуток лише на 2,86%).

Загальна рентабельність діяльності підприємства не є задовільною. У 2016 році значення загальної рентабельності підприємства значно зменшилося і сягнуло -2,57%. У 2017 році ситуація погіршилася, значення показника становило -6,87%. У 2018 році показник зріс за рахунок значного збільшення чистого прибутку, і становив вже 0,48%.

З огляду на те, що чистий прибуток утворюється під впливом всіх факторів, які формують доходи і витрати, пошук можливостей підвищення рентабельності можливий і в операційній, і у фінансовій, і в інвестиційній сферах. Оптимізація структури фінансових ресурсів і зниження вартості їх залучення, використання податкових пільг, зниження витрат на виробництво товарів і послуг, оптимізація витрат на маркетингові комунікації дозволять підвищити рентабельність продажів.

Показники рентабельності підприємства розраховуються задля оцінки прибутків або збитків підприємства та вказують на ефективність використання активів підприємства для генерації прибутку.

Розрахуємо основні показники рентабельності підприємства:

1. Рентабельність активів (P_a) – показник, що вказує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку, і показує розмір чистого прибутку на кожну гривню використаних активів або визначається у відсотках [30]. Розраховується за формулою 1.22:

$$P_a = \frac{ЧП}{\bar{A}} \cdot 100\%, \text{ де} \quad (1.22)$$

ЧП- чистий прибуток;

$\bar{A}$ - середня величина активів.

$$P_a^{2018} = \frac{362}{22686,2} \cdot 100\% = 1,596 \%$$

2. Рентабельність оборотних активів (P_{oa}) – демонструє можливості підприємства в забезпеченні обсягу річного прибутку по відношенню до середньорічної суми обігових коштів підприємства [30]. Показник розраховується за формулою 1.23:

$$P_{oa} = \frac{ЧП}{OA} \cdot 100\%, \text{ де} \quad (1.23)$$

ЧП- чистий прибуток;

$\overline{OA}$ - середня величина оборотних активів.

$$P_{oa}^{2018} = \frac{362}{2896,2} \cdot 100\% = 12,499 \%$$

3. Рентабельність власного капіталу ($P_{вк}$) – фінансовий коефіцієнт, що характеризує ефективність використання власного капіталу. Показує, яка віддача (норма прибутку) на вкладений власний капітал. [30]. Показник розраховується за формулою 1.24:

$$P_{вк} = \frac{ЧП}{BK} \cdot 100\%, \text{ де} \quad (1.24)$$

ЧП- чистий прибуток;

$\overline{BK}$ - середня величина власного капіталу.

$$P_{вк}^{2018} = \frac{362}{9762} \cdot 100\% = 3,708 \%$$

Для того, щоб сформулювати висновки про показники рентабельності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», необхідно розглянути їх в динаміці. Показники за інші роки аналізованого періоду розраховуються аналогічно. Зведені результати розрахунків рентабельності активів представлені у табл. 1.8.

За даними таблиці бачимо, що у 2018 році підприємство покращує показники рентабельності активів в порівнянні з минулими роками. Так, рентабельність власного капіталу, що вказує, наскільки ефективно використовується власний капітал, тобто скільки прибутку було згенеровано на кожну гривню залучених власних коштів, в 2018 році є значно більшою, в порівнянні з минулим роком.

Таблиця 1.8

Динаміка показників рентабельності активів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», 2014 - 2018 рр.

Показник	Період					Відносне відхилення, %			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/ 2014	2016/ 2015	2017/ 2016	2018/ 2017
1.Рентабельність активів (Ра), %	2,23	0,43	-6,67	-19,73	1,6	-80,72	-1649,77	195,97	-108,09
2.Рентабельність оборотних активів (Роа), %	4,96	1,42	-46,77	-160,45	12,5	-71,37	-3396,48	243,05	-107,79
3.Рентабельність власного капіталу (Рвк), %	6,10	1,08	-16,00	-47,71	3,71	-82,27	-1580,00	198,09	-107,77

Джерело: розраховано автором [Додаток А, Додаток Б]

Показник рентабельності оборотних активів у минулому фінансовому році на 252,21% більше ніж складав на початок досліджуваного періоду. У 2017 році відбулося значне зменшення значення, рентабельність оборотних активів складала -160,45%, але в 2018 відбулося збільшення показника рентабельності до 12,5%.

Рентабельність власного капіталу стрімко зменшувалася протягом 2014 – 2016 років. У 2016 році значення рентабельності власного капіталу зменшилося на 1580%, порівняно з 2015 роком. У 2018 році, за рахунок значного збільшення чистого прибутку, рентабельність власного капіталу зросла до 3,71%.

Оптимізація структури активів дозволить скоротити їх обсяг і підвищити рентабельність за умови, що обсяг генерованого прибутку підвищиться або залишиться на попередньому рівні. З огляду на те, що рентабельність активів формується під впливом всіх внутрішніх і зовнішніх факторів, резерви підвищення показника можуть знаходитися у всіх сферах роботи компанії. Загалом, підприємству ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» необхідно працювати в напрямку зниження суми витрат і підвищення доходів.

Отже, можна зробити висновки, що 2016 та 2017 роки були для підприємства особливо важкими, що мало своє відображення на показниках його діяльності та спричинило відчутне зниження фінансових результатів господарювання.

1.2. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

Економічний аналіз ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства дозволяє нам раціонально обґрунтувати найоптимальніші пропозиції щодо реалізації товару, уникнути можливості збитків через недостатнє аргументування економічної ефективності зовнішньоекономічних операцій, обсягу реалізації продукції, її асортименту чи ціни через зміну валютних курсів.

Найголовнішим критерієм, що характеризує ефективність ЗЕД підприємства є прибуток від збуту продукції при мінімальних затратах з боку фірми, тому аналіз ЗЕД дозволяє науково обґрунтувати плани, управлінські рішення та проконтролювати їх виконання, а також оцінити досягнуті результати діяльності підприємства. Таким чином, показники ефективності ЗЕД підприємства та їх аналіз дозволяє виявити вигідність зовнішньоекономічних операцій та розробити заходи щодо їх вдосконалення задля збільшення прибутку підприємства [4, с. 2].

Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності включає розгляд і обґрунтування співіснування різних форм та видів зовнішньоекономічних операцій [15, с. 81].

Суть зовнішньоторгових операцій полягає в міжнародному обміні продукцією в матеріально-речовій формі. До зовнішньоторгових операцій належать експортно-імпортні операції, реекспортні та реімпортні операції, операції зустрічної торгівлі. Зовнішньоекономічну діяльність підприємств ототожнюють, передусім, зі здійсненням експортних та імпортних торговельних операцій. Це і зрозуміло, адже на такі операції припадає майже 80% усіх здійснюваних у зовнішньо-економічній діяльності операцій [19, с. 65].

Для аналізу характеристики експортних операцій ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», проаналізуємо фінансові результати зовнішньоекономічної діяльності підприємства за останні роки (див. табл. 1.9).

З огляду на таблицю можна сказати, що чисті доходи від зовнішньоекономічної діяльності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» за

досліджуваний період стабільно зростають. Чистий дохід від реалізації експортної продукції на зовнішніх ринках у 2018 році зріс на 31,14%.

Таблиця 1.9

Динаміка фінансових результатів зовнішньоекономічної діяльності ТОВ

«ОЛ-ПРИНТ» за 2014 - 2018 рр., тис.грн

Показник	Період					Відхилення	
						Абсолютне	Відносне, %
	2014	2015	2016	2017	2018	2018/ 2014	2018/ 2014
Чистий дохід від реалізації продукції на зовнішніх ринках (товарів, робіт, послуг)	9993,58	16249,2	18639,3	23558,3	31129,6	23687,780	318,307
Витрати, пов'язані з експортом та накладні витрати	6890,2	12389,5	14599,4	18620,5	25699,4	20435,900	388,257
Чистий дохід від реалізації імпортованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3699,5	5526,8	9018,5	12725,8	15922,8	13059,600	456,119
Витрати, пов'язані з імпортом та накладні витрати	1890,5	2860,5	5960,8	9200,5	12558,8	11258,300	865,690
Фінансовий результат від експорту	3103,38	3859,7	4039,85	4937,8	5430,18	3251,880	149,285
Фінансовий результат від імпорту	1809	2666,3	3057,7	3525,3	3364	1801,300	115,268

Джерело: складено автором за [Додаток В]

Але зростає і собівартість виробництва як експортної, так і імпортованої продукції. Так, валовий прибуток від імпорту у 2018 році на скоротився на 4,68% , порівняно з 2017 роком.

Валовий прибуток від експортної діяльності в 2018 році значно скоротив темпи зростання. Так відносне відхилення по валовому прибутку від експорту у 2017 році становило 122,23%, порівняно с попереднім роком, тоді як в 2018 року цей показник склав вже 109,97%.

Головним критерієм оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства є максимальне отримання чистого доходу від експортних та імпортних операцій. Відповідно до цього критерію, слід обирати найкращі варіанти співробітництва з зовнішніми торговельними партнерами. Кількісна оцінка цього критерію здійснюється на основі порівняння сукупного ефекту тих

чи інших варіантів зовнішньоекономічного співробітництва підприємства та сумарних витрат, пов'язаних з його реалізацією [10, с.162].

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства – це складна категорія, яка поєднує у собі параметри, що характеризують розвиток внутрішнього та зовнішнього ринків.

Розрахуємо основні показники ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства:

1. Коефіцієнт ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства ($K_{\text{еф/зед}}$) – сума доходу від реалізації експортно-імпортних операцій, що припадає на кожну витрачену гривню. Показник розраховується за формулою 1.25:

$$K_{\text{еф/зед}} = \frac{B_{\text{зед}}}{C_{\text{зед}}}, \text{ де} \quad (1.25)$$

$B_{\text{зед}}$ – чистий дохід від експортно-імпортних операцій;

$C_{\text{зед}}$ – повна собівартість експортно-імпортних операцій.

$$K_{\text{еф/зед}}^{2018} = \frac{31129,6 + 15922,8}{25699,4 + 12558,8} = 1,23$$

2. Рентабельність зовнішньоекономічної діяльності підприємства ($R_{\text{зед}}$) – відображає взаємозв'язок фінансового результату від зовнішньоекономічної діяльності, та собівартості експортно-імпортних операцій і показує розмір прибутку, отриманого господарством у розрахунку на 1 грн витрат, вкладених у формування собівартості або визначається у відсотках. Показник розраховується за формулою 1.26:

$$R_{\text{зед}} = \frac{\Phi P_{\text{зед}} \cdot (1 - C_{\text{оп}})}{C_{\text{зед}}} \cdot 100, \text{ де} \quad (1.26)$$

$\Phi P_{\text{зед}}$ – фінансовий результат (прибуток) від зовнішньоекономічної діяльності до оподаткування;

$C_{\text{оп}}$ – ставка оподаткування прибутку;

$C_{\text{зед}}$ – повна собівартість експортно-імпортних операцій.

$$P_{\text{зед}}^{2018} = \frac{(5430,18 + 3364)(1 - 0,18)}{25699,4 + 12558,8} \cdot 100 = 18,85$$

Для того, щоб сформулювати висновки про показники ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», необхідно розглянути їх в динаміці. Показники за інші роки аналізованого періоду розраховуються аналогічно. Зведені результати розрахунків представлені у табл. 1.10.

Таблиця 1.10

Динаміка показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» за 2014 - 2018 рр.

Показник	Період					Відносне відхилення			
	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Коефіцієнт ЗЕД підприємства (К еф зед)	1,56	1,43	1,35	1,30	1,23	-8,434	-5,793	-3,049	-5,7
Рентабельність ЗЕД підприємства, % (Рзед)	45,88	35,09	28,31	24,94	18,85	-23,508	-19,332	-11,880	-24,436

Джерело: розраховано автором за [Додаток Б]

Згідно даними, наведеними у таблиці, за підсумками 2018 фінансового року ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» падає. Так, коефіцієнт ефективності зовнішньоекономічної діяльності у 2017 році зменшився на 3,05%, а у 2018 році - на 5,7%, порівняно з минулим роком. Рентабельність зовнішньоекономічної діяльності у 2017 році знизилася на 11,88%, порівняно з 2016 роком, а в 2018 році впала на 24,44%, в порівнянні з 2017 роком.

Оскільки відповідно до Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” існує значне різноманіття видів зовнішньоекономічної діяльності (експорт та імпорт продукції, капіталів, робочої сили, міжнародні фінансові операції, кредитні та розрахункові операції, товарообмінні операції, валютні операції, наукова, науково-технічна, науково-виробнича, навчальна діяльність з іноземними суб’єктами господарювання тощо), то відповідно існують особливості щодо підбору індикаторів, які відображають різні види ЗЕД. Зовнішньоекономічну діяльність підприємств ототожнюють зазвичай зі

здійсненню експортної та імпоротної діяльності, відповідно в межах дослідження зосередимо основну увагу на ефективності експортно-імпорتنих товарних операцій.

Розрахуємо основні показники ефективності зовнішньоторговельних операцій:

1. Показники ефективності експортної операції:

1.1. Коефіцієнт ефективності експортної операції ($K_{\text{еф/експ}}$) – сума інвалютного доходу від реалізації експортних товарів, що припадає на кожну витрачену гривню. Показник розраховується за формулою:

$$K_{\text{еф/експ}} = \frac{V_{\text{експ}}}{C_{\text{експ}}}, \text{ де} \quad (1.27)$$

$V_{\text{експ}}$ – чистий дохід від реалізації експортної продукції;

$C_{\text{експ}}$ – повна собівартість експортної операції.

$$K_{\text{еф/експ}}^{2018} = \frac{31129,6}{25699,4} = 1,21$$

1.2. Рентабельність експортної операції ($P_{\text{експ}}$) – відображає взаємозв'язок фінансовий результат від експортної діяльності, та собівартості експортних операцій. Показує розмір прибутку від реалізації експорту на 1 грн витрат щодо його створення, або визначається у відсотках. Показник розраховується за формулою:

$$P_{\text{експ}} = \frac{\Phi P_{\text{експ}} \cdot (1 - C_{\text{оп}})}{C_{\text{експ}}} \cdot 100, \text{ де} \quad (1.28)$$

$\Phi P_{\text{експ}}$ – фінансовий результат від експортної операції до оподаткування;

$C_{\text{оп}}$ – ставка оподаткування прибутку;

$C_{\text{експ}}$ – собівартість експортної продукції.

$$P_{\text{експ}}^{2018} = \frac{5430,18(1-0,18)}{25699,4} \cdot 100 = 17,33$$

2. Показники ефективності імпоротної операції:

2.1. Коефіцієнт ефективності імпортової операції ($K_{\text{еф/імп}}$) - сума доходу від реалізації імпортованих товарів всередині країни, що припадає на кожну витрачену гривню. Показник розраховується за формулою:

$$K_{\text{еф/імп}} = \frac{B_{\text{імп}}}{C_{\text{імп}}}, \text{ де} \quad (1.29)$$

$B_{\text{імп}}$ – чистий дохід від реалізації імпортової продукції на внутрішньому ринку;

$C_{\text{імп}}$ – повна собівартість імпортової операції.

$$K_{\text{еф/імп}}^{2018} = \frac{15922,8}{12558,8} = 1,27$$

2.2. Рентабельність імпортової операції ($P_{\text{імп}}$) – відображає взаємозв'язок фінансовий результат від імпортової діяльності, та собівартості імпортової операції. Показує розмір прибутку від реалізації імпорту на 1 грн витрат щодо його придбання, або визначається у відсотках. Показник розраховується за формулою:

$$P_{\text{імп}} = \frac{\Phi P_{\text{імп}} \cdot (1 - C_{\text{оп}})}{C_{\text{імп}}} \cdot 100, \text{ де} \quad (1.30)$$

$\Phi P_{\text{імп}}$ – фінансовий результат (прибуток) від імпортової операції до оподаткування;

$C_{\text{оп}}$ – ставка оподаткування прибутку;

$C_{\text{імп}}$ – повна собівартість імпортової операції.

$$P_{\text{імп}}^{2018} = \frac{3364(1-0,18)}{12558,8} = 21,96$$

Для того, щоб сформулювати висновки про показники ефективності зовнішньоторговельних операцій ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», необхідно розглянути їх в динаміці. Показники за інші роки аналізованого періоду розраховуються аналогічно. Зведені результати розрахунків представлені у табл. 1.11.

Ми бачимо, що за досліджуваний період показники рентабельності зовнішньоторговельних операцій падають, що свідчить про поступове зниження ефективності здійснення зовнішньоторговельних операцій, що є незадовільним результатом, оскільки у разі подальшого розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємство повинно враховувати сучасну тенденцію та розробити систему дій щодо сприяння її виправленню на позитивну. Так, у 2018 році

рентабельність експортної операції знизилася на 20,32%, порівняно з попереднім роком, а рентабельність імпоротної операції на 30,09%.

Таблиця 1.11

Показники ефективності зовнішньоторговельних операцій ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» за 2014 - 2018 рр.

Показник	Період					Відносне відхилення			
	2014	2015	2016	2017	2018	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
1. Показники ефективності експортної операції									
1.1. Коефіцієнт ефективності експортної операції (Кеф/експ)	1,45	1,31	1,28	1,27	1,21	-9,575	-2,655	-0,903	-4,259
1.2. Рентабельність експортної операції (Рекс/оп), %	36,93	25,55	22,69	21,74	17,33	-30,833	-11,176	-4,168	-20,320
2. Показники ефективності імпоротної операції									
2.1. Коефіцієнт ефективності імпоротної операції (Кеф імп/оп):	1,96	1,93	1,51	1,38	1,27	-1,266	-21,693	-8,579	-8,336
2.2. Рентабельність імпоротної операції (Рімп), %	78,46	76,43	42,06	31,42	21,96	-2,590	-44,967	-25,305	-30,093

Джерело: розраховано автором [Додаток А, Додаток Б]

Коефіцієнти ефективності експортної та імпоротної операцій також мають негативну динаміку протягом досліджуваного періоду. Так, коефіцієнт ефективності імпоротної операції у 2018 році впав на 8,34%, порівняно з 2017 роком, а коефіцієнт ефективності експортної операції - на 4,26%.

Для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємству, необхідно визначити ті країни, які є привабливими для співпраці. Підприємство має здійснити системи міжнародної торгівлі, дослідити економічне середовище країни, куди безпосередньо має проникати, враховуючи політичні, культурні та правові особливості її середовища. [8, с. 261].

Важливим фактором для удосконалення зовнішньоекономічної діяльності є аналіз та оцінка сильних та слабких сторін підприємства. Аналіз сильних сторін дозволить підприємству оцінити перспективи підприємства на зовнішньому ринку, а аналіз слабких сторін – небезпеки зі сторони зовнішнього ринку.

1.3. Дослідження ефективності здійснення експортних операцій ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» в розрізі ціноутворення

Механізм ціноутворення в сфері ЗЕД – це об’єктивний процес і визначений алгоритм встановлення ціни на представлені виробниками й посередниками для зовнішнього ринку товари чи послуги. Вибір рівня ціни на продукцію визначається цілями, що ставить перед собою підприємство, а також типом споживачів, котрим воно планує реалізувати свою продукцію [23, с. 295–317].

Найбільш поширеними методами ціноутворення є:

- витратне ціноутворення, що приймає в якості відправної точки фактичні витрати організації на виробництво, реалізацію і пост- супровід послуги;
- слідування за конкурентом, тобто використання стратегії і тактики ціноутворення найбільш успішно працюючих конкурентів;
- методи з орієнтацією на попит [2, с 80].

Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» використовує у своїй діяльності витратний метод (метод повних затрат), на який орієнтовано і сучасне вітчизняне законодавство. Такий метод ціноутворення має певні переваги:

- прив’язка ціни до витрат на виробництво послуги спрощує рішення задачі, оскільки всі необхідні дані для розрахунку ціни присутні всередині компанії;
- при використанні даного методу компаніями будь-якої галузі їх ціни виявляються схожими (через подібний або збігаючийся ланцюжок поставок), а конкуренція внаслідок цього зводиться до мінімуму.

Суть витратного методу ціноутворення – в обліку витрат і встановлення таких цін на послуги, які б забезпечили окупність витрат і нормативний рівень прибутковості. Як витрати можуть розглядатися повні, часткові і капітальні витрати. Прибуток, як правило, розраховується на основі певного відсотка рентабельності товару. Розрахунок ціни продажу здійснюється за формулою (1.31):

$$P = (Cv + Cc \cdot Q) \cdot (1 + R \cdot 100), \quad \text{де}$$

C_v – змінні витрати;

C_c – частка постійних витрат, що припадають на даний товар;

Q – обсяг продажів;

R – очікувана (нормативна) рентабельність.

Метод повних витрат широко поширений, адже він не вимагає вивчення попиту та дозволяє застрахуватися від випадку перевищення постійними і змінними витратами визначеної ціни.

Незалежно від того, якою є величина постійних витрат, найбільший прибуток буде досягатися при тому ж значенні ціни, при якому досягається найбільший маржинальний прибуток. Якщо ціна, визначена за методом повних витрат, співпадає з оптимальною ціною, будь-яка зміна обсягу продажів, постійних витрат або величини оплати праці призведе до зміни визначеної підприємством ціни. Після цього ціна перестане бути оптимальною. Отже, використання методу повних витрат означає недоотриманий прибуток.

Основною перевагою витратного методу ціноутворення, вважається його відносна простота і гарантований рівень прибутковості. Хоча, варто зазначити, що реально існуюча на сьогоднішній день система бухгалтерського обліку такої інформації не дає повної та достовірної інформації про витрати, що припадають на одиницю продукції простота даного методу є відносною. Щоб отримати повну та достовірну інформацію, необхідно налагодити систему управлінського обліку. Крім того, досить складно визначити адекватний носій одиниці ціни і вартість роботи.

Витратний механізм ціноутворення має певні значні недоліки, до яких можна віднести: рівень цін, які підприємства встановлюють на свою продукцію, практично не враховують попиту споживачів та їхнього інтересу до товару; не враховують тип конкурентного ринку та конкурентного становища конкретного продавця продукції; використання затратних методів ціноутворення не забезпечують вартісного обміну між окремими регіонами України, що реально проявляється в суттєвих розбіжностях рівнів цін на аналогічну продукцію; ці методи адаптуються із використанням лише пасивних підходів до процесу

ціноутворення, тому що вони не дозволяють активно застосовувати ринкові фактори, що впливають на рівень цін [2, с 80].

Метод повних витрат має ще один суттєвий недолік – це принципова нестійкість ціноутворення. Припустимо, що через випадкових коливань попиту в певний момент продано менше товарів, ніж зазвичай. В результаті величина постійних витрат на одиницю продукції зростає. Одночасно зростає і підрахована відповідно до розглянутим методом ціна. Оскільки попит при більшій ціні нижчий, то на наступному кроці підвищення ціни повториться. Процеси підвищення ціни і зниження обсягу продажів триватимуть, поки продажу повністю не припиняться. При випадковому підвищенні продажів буде повторюватися процес зниження ціни та підвищення попиту, поки не відбудеться повне завантаження устаткування. Обсяги виробництва в цьому разі залишатимуться максимальними до випадкового зниження продажів, після чого зміни обсягів будуть спрямовані в бік зниження, і, як і в першому випадку, завершиться повною зупинкою виробництва.

Задля попередження зупинки діяльності підприємство, в момент, коли попит починає значно знижуватися, керівництво підприємства переходить власноруч регулює ціни, не дозволяючи їм збільшуватися відповідно до методу повних витрат. Хоча, іноді такий спосіб впроваджується занадто пізно.

Також, позитивний вплив на стійкість підприємства надає інфляція, коли випадкове збільшення попиту при тій же ціні більш імовірне, ніж випадкове його зниження. В умовах же кризи, скорочення інфляції, а тим більше при дефляції, наростаючі проблеми підприємства за описаною вище схемою спостерігалися багаторазово.

Для стимулювання збуту підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» застосовує систему знижок, зокрема знижку «сконто». Термін «сконто», чи платіжна знижка, означає зниження ціни для тих партнерів, що оплачують товар готівковим розрахунком чи до терміну.

Така знижка надається покупцеві тоді, коли розрахунок ведеться готівковим розрахунком в обумовлений строк, але покупець бере для цього

короткостроковий кредит, а отже, має додаткові витрати. Враховуючи цю обставину, розмір такої знижки встановлюється, як правило, на рівні позичкового процента на грошовому ринку країни-імпортера.

Якщо, наприклад, така цінова знижка позначається «2/10 netto 30», то це означає, що у випадку оплати товару протягом 30 днів після підписання договору чи обумовленого терміну постачання покупець одержує знижку розміром 2% за кожні 10 днів прискорення платежу. Така знижка діє для всіх покупців, що виконують обумовлені умови платежу.

Така форма платежу покращує фінансове положення виробника з точки зору готівкових грошей, оскільки зазвичай в практиці ринкових відносин строки оплати рахунків за відвантажену продукцію коливаються від 30 до 90 днів. Така знижка дозволяє підвищити ліквідність у фірми-продавця і відповідно знизити витрати завдяки прискоренню оборотності засобів.

Для визначення ціни контракту а також визначення обов'язків сторін щодо перевезення товару від продавця до покупця, виконання митних формальностей, перевірки безпеки товару та розподілу витрат і ризиків між сторонами ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» використовує правила Incoterms 2010.

Для прикладу, розглянемо підписаний підприємством контракт з експорту виробів з паперу та картону (рекламної продукції: прапори, знамена, прапорці, вимпела) в Румунію за умовою FOB Миколаїв.

Умова поставки FOB за Incoterms 2010 розшифровується як «Free On Board», що перекладається як «Вільно на борту» й означає, що продавець виконав поставку, коли товар перейшов через поручні судна (на борт судна) в зазначеному порту відвантаження. Термін FOB може застосовуватися виключно у випадках доставки товару морським або внутрішнім водним транспортом.

Ризик втрати або пошкодження товару за умовою FOB переходить від продавця, коли товар знаходиться повністю на борту судна. Витрати, пов'язані з доставкою вантажу до основного перевізника, а також навантаженням його на судно в порту, несе продавець. Основна відповідальність продавця - в транспортуванні вантажу в зазначений порт і навантаженням його на

зафрахтоване покупцем судно. Ризики втрати або пошкодження товару переходять до покупця з моменту перетину товаром поручнів судна в порту відвантаження, і передбачається, що з цього моменту покупець несе всі витрати, пов'язані з подальшим транспортуванням.

Базис поставки FOB Incoterms 2010 покладає на продавця обов'язок по виконанню експортних митних процедур для вивезення товару з оплатою експортних мит і інших зборів у країні відправлення, однак продавець не зобов'язаний виконувати митні формальності для ввезення товару, сплачувати імпорتنі мита або виконувати інші імпорتنі митні процедури при ввезенні, тобто вартість їх не входить до ціни контракту.

Ціна FOB (FOB price) означає, що контрактна ціна за товар включає в себе суму вартості самого товару, експортного митного оформлення цього товару з оплатою експортних мит і інших зборів (за їх наявності), а також вартості доставки в порт відвантаження і завантаження вантажу на борт судна без вартості перевезення (фрахту) в порт призначення.

Плата за товар, що постачається за даним контрактом, повинна виконуватись в формі передплати шляхом 100% переказу на валютний рахунок продавця вартості партії товару. Валютною платежу є долар, а сума контракту складає 41500 дол. США. Виробнича собівартість експортованої продукції складає 927143 грн.

Оскільки держава зацікавлена у стимулюванні експорту за кордон товарів вітчизняних виробників та надходження доходу від реалізації експортної продукції, експортне мито не стягується, як і акцизний податок. Також, операції з вивезення товарів у митному режимі експорту оподатковуються ПДВ за нульовою ставкою. Оформлення митної декларації на митному кордоні України коштує 1149 грн.

Вартість перевезення товару автомобільним транспортом до залізничної станції становить 2 тис. грн. Вартість навантаження у вагон - 1,5 тис. грн, вартість перевезення від залізничної станції до морського порту призначення - 6 тис. грн, вартість навантажувально-розвантажувальних робіт з урахуванням складування

товару уздовж борту судна - 1,8 тис. грн, вартість навантаження товару на борт судна і складування його на судні - 1,4 тис. грн.

З огляду на вищезазначене, розрахуємо накладні витрати експортера (H_v):

$$H_v = 1149 + 2000 + 1500 + 6000 + 1800 + 1400 = 13849 \text{ (грн.)}$$

Розрахуємо показники ефективності експортної операції:

1. Економічна ефективність реалізації розраховується за формулою (1.32):

$$E_{\text{екон}} = D_{\text{екс}} \cdot K_v / B_{\text{екс}}, \text{ де} \quad (1.32)$$

$D_{\text{екс}}$ – розмір доходу від реалізації експортної продукції;

K_v – офіційний валютний курс ;

$B_{\text{екс}}$ – витрати на виробництво і реалізацію товару, що експортується, понесені в гривнях.

$$B_{\text{екс}} = 927143 + 13849 = 940992 \text{ (грн.)}$$

За курсом НБУ, станом на 01.08.2018: USD/UAH = 26,8667

$$E_{\text{екон}} = 41500 \cdot 26,8667 / 940992 = 1,1849$$

Оскільки показник ефективності експортної операції в даному випадку >1 , можна зробити висновок, що операція є ефективною.

2. Ефект від експорту розраховується за формулою (1.33):

$$E_{\text{екс}} = D_{\text{екс}} \cdot K_v - B_{\text{екс}}, \text{ де} \quad (1.33)$$

$D_{\text{екс}}$ – розмір доходу від реалізації експортної продукції;

K_v – офіційний валютний курс ;

$B_{\text{екс}}$ – витрати на виробництво і реалізацію товару, що експортується, понесені в гривнях.

$$E_{\text{екс}} = 41500 \cdot 26,8667 - 940992 = 173976,05 \text{ (грн.)}$$

Отже, підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» за свою діяльність з експорту за даною ціною контракту отримає прибуток в розмірі 173976,05 грн.

За даними розрахунками можемо зробити висновок, що підприємство отримує значний прибуток, а операція із зовнішньоекономічної діяльності є високорентабельною.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

В результаті здійсненого дослідження встановлено наступне:

1. У 2018 році підприємство «ОЛ-ПРИНТ» отримало 362 тис. грн. чистого прибутку, після того як в 2016 та 2017 роках зазнавало збитків, що було пов'язано зі значними витратами по залученню фінансових інвестицій. Валовий прибуток підприємства має тенденцію до збільшення, але зростає і собівартість виробництва.
2. Показники ділової активності загалом формують позитивну картину. Так, постійне зниження протягом періоду дослідження показника періоду обороту активів, як оборотних, так і необоротних, вказує на ефективний фінансовий менеджмент в компанії. Так, у 2017 році період обороту активів зменшився на 9,82%, а в 2018 році зменшився вже на 14,18%, порівняно з попереднім роком.
3. Показники ліквідності підприємства не відповідають нормативним, тобто підприємство не здатне відповідати за поточними зобов'язаннями за допомогою оборотних активів, на що вказує низький рівень загального коефіцієнта покриття, який у 2017 зменшився на 20,93%, а у 2018 році – на 18,09%. Короткострокові зобов'язання можуть бути погашені за рахунок грошових коштів, а також дебіторською заборгованістю в недостатній мірі.
4. Спостерігається негативна динаміка у вигляді скорочення коефіцієнтів фінансової стійкості і автономії за досліджуваний період, що свідчить про нездатність підприємства «ОЛ-ПРИНТ» оперативно реагувати на зовнішні та внутрішні стреси без зниження фінансового та виробничого потенціалу суб'єкта господарювання.
5. Загальна рентабельність діяльності не має стабільної динаміки, та не є задовільною. У 2016 році значення загальної рентабельності підприємства значно зменшилося і сягнуло -2,57%. У 2017 році ситуація погіршилася, значення показника становило -6,87%. У 2018 році показник зріс за рахунок значного збільшення чистого прибутку, і становив вже 0,48%.

6. Рентабельність власного капіталу стрімко зменшувалася протягом 2014 – 2016 років. У 2016 році значення рентабельності власного капіталу зменшилося на 1580%, порівняно з 2015 роком. У 2018 році, за рахунок значного збільшення чистого прибутку, рентабельність власного капіталу зросла до 3,71%.
7. Рентабельність зовнішньоекономічної діяльності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» тримається на рівні не менше 20%, хоча і має негативну тенденцію. Так, коефіцієнт ефективності зовнішньоекономічної діяльності впав 5,7%, порівняно з минулим роком, а рентабельність зовнішньоекономічної діяльності в 2018 році впала аж на 24,44%, в порівнянні з 2017 роком.
8. Показники ефективності зовнішньоторговельних операцій також падають, що свідчить про поступове зниження ефективності здійснення зовнішньоторговельних операцій, що є незадовільним результатом. Так, Рентабельність експортної операції у 2018 році зменшилася на 20,32%, а рентабельність операції з імпорту зменшилася на 30,09%.
9. Аналіз ефективності здійснення експортної операції показав, що зо даної операції підприємство отримує прибуток. Так, економічна ефективність реалізації становить 18,49 %, а ефект від експорту – 173976,05 грн.

В результаті здійсненого аналізу господарсько-виробничої та фінансової діяльності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» виявлено погіршення практично всіх показників діяльності підприємства за досліджуваний період. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства показав, що воно має достатні експортні можливості. Підприємство здійснює зовнішньо-економічну діяльність яка має позитивний рівень рентабельності, хоча і характеризується незначним падінням за досліджуваний період. Дослідження ефективності здійснення експортних операцій ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» дає змогу говорити про те, що коефіцієнт ефективності імпортних операції підприємства є стабільно більшим за коефіцієнт ефективності експортних операції.

РОЗДІЛ 2. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЕКСПОРТНИХ КОНТРАКТІВ ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

2.1. Обґрунтування пропозицій зміни механізму ціноутворення ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» в експортних контрактах

Одним з викликів, з якими стикається компанія, коли прагне успішно здійснювати діяльність на міжнародному ринку, - це намагання встановити ціни та умови продажу своїх товарів та послуг на зовнішніх ринках. Саме від рівня цін на товари залежать комерційні результати діяльності підприємства, а обрана ним цінова політика справляє тривалий і вирішальний вплив на ефективність його роботи на світовому ринку [25. с.261].

Формування цінових рішень на зовнішніх ринках пов'язане зі значними труднощами, які полягають насамперед у визначенні ступеня свободи при формуванні власної ціни продажу товару. У кожній країні існують свої критерії оптимальної ціни, на яку впливають витрати, співвідношення «ціна – якість», статус товару (імідж) тощо.

Одним з основних нормативних документів, що регулюють політику ціноутворення в Україні є Господарський Кодекс України. Так, Виходячи з норми частини третьої ст. 189 Господарського кодексу України, дія якого поширюється не тільки на держоргани, які встановлюють і контролюють ціни, але й на суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на території України, суб'єкти господарювання (в тому числі підприємства сфери зовнішньоекономічної діяльності) можуть використовувати у власній діяльності вільні, державні фіксовані та регульовані (граничні рівні цін або граничні відхилення від державних фіксованих цін) ціни. Вільні ціни визначаються на всі види продукції (робіт, послуг), за винятком тих, на які встановлено державні ціни. Вільна ціна – це по-суті ціна, яка формується на ринку під впливом попиту та пропозиції незалежно від впливу держави [26].

В науково-теоретичних характеристиках ціни (в тому числі, ціни зовнішньоторговельної) її сутність розкривається за наступними аспектами: грошове вираження вартості; грошове вираження системи ціноутворюючих факторів; непряме вимірювання величини затраченої суспільно необхідної праці; інструмент ринкової конкуренції (кількісне співвідношення попиту і пропозиції) [5, с. 213–231].

Залежно від способу фіксації контрактні ціни можна поділити на п'ять основних видів: тверді, рухомі, з наступною фіксацією, ковзаючі та змішані. [13, с. 621]. Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» у своїх експортних контрактах використовує тверді ціни, що встановлюються у момент підписання контракту, і не підлягає зміні протягом терміну виконання контракту. Така ціна встановлюється у вигляді конкретної цифри, а у контракті в такому разі робиться застереження: "ціна тверда, зміні не підлягає".

На процес встановлення цін впливає комплекс чинників, які відображаються в механізмі ціноутворення. Механізм ціноутворення в сфері ЗЕД – це об'єктивний процес і визначений алгоритм встановлення ціни на представлені виробниками й посередниками для зовнішнього ринку товари чи послуги. Вибір рівня ціни на продукцію визначається цілями, що ставить перед собою підприємство, а також типом споживачів, котрим воно планує реалізувати свою продукцію. Отже можна сказати, що, елементами механізму ціноутворення в сфері ЗЕД є визначення завдання ціноутворення, оцінка витрат виробництва підприємств (собівартості продукції), вивчення попиту, аналіз цін і товарів конкурентів, вибір методу ціноутворення і встановлення остаточної ціни [23, с. 295–317].

Підчас здійснення продажів за кордон виникає багато витрат, і перш ніж встановлювати будь-яку стратегію ціноутворення, вам потрібно переконатися, що всі калькуляції та всі витрати та стратегії управління ризиками враховуються у вашій ціновій стратегії. Мінімально можлива ціна визначається собівартістю продукції, а її середній рівень обумовлюють ціни товарів конкурентів та товарів

аналогів [2, с. 74]. Але встановлення остаточної ціни реалізації залежить від кожної конкретної ринкової ситуації.

На діяльність підприємства постійно впливає безліч різних чинників, які або сприяють розвитку підприємства, або гальмують його діяльність. Фактори (вартісноутворюючі та ринкові), які визначають формування механізму ціноутворення в сфері зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) можна умовно поділити на шість груп, що відображені на рисунку 2.1:

Рисунок 2.1. Фактори формування механізму ціноутворення

Джерело: складено автором за [13, с. 22–28; 6, с. 107–111].

Фактори, які можуть негайно вплинути на вашу міжнародну стратегію ціноутворення та умови продажу, а в кінцевому рахунку і на вашу норму прибутку, включають: курси валют; економічні умови; ефективність державного

законодавства; виробничі витрати; споживчий попит на цільовому ринку; характер конкуренції на ринку; витрати на управління ризиками; вантажні та транспортні витрати [3, с. 67].

Стратегії ціноутворення використовуються в процесі встановлення контрактної (експортної) ціни, який передбачає виконання таких етапів:

- визначення та аналіз цільового ринку;
- аналіз елементів маркетингового комплексу;
- вибір цінової політики;
- визначення цілей ціноутворення;
- формулювання цінової стратегії;
- вибір методу розрахунку ціни;
- розрахунок експортної ціни;
- реалізація цінової стратегії.

Перш ніж вийти на будь-який новий ринок, підприємству потрібно переконатися, що ціна, встановлена в експортному контракті є конкурентоспроможною, але також необхідно врахувати витрати на маркетинг та управління експортними транзакціями та стратегіями управління ризиками.

Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» використовує витратний підхід до ціноутворення базується на економічних інтересах виробників, які мають на меті відшкодування зазнаних витрат на виробництво і реалізацію продукції і отримання заздалегідь передбаченої норми прибутку. Кон'юнктурні особливості ринку при цьому практично не враховуються.

Тому ми пропонуємо змінити метод ціноутворення та при визначенні ціни контракту орієнтуватися на ціни конкурентів. Такий метод передбачає встановлюються ціни, на рівні ринкової, нижчої або вищої за ринкову залежно від вимогливості клієнтів, запропонованого рівня обслуговування, іміджу, реальної чи імовірної реакції конкурентів. Підприємства, які використовують такі методи ціноутворення, не прагнуть зберегти залежність між своїми цінами і витратами постійною.

Так, ціни на товари та послуги визначають з урахуванням цін конкурентів. Попит і виграти при цьому відходять на другий план. Ціноутворення на базі цього методу, на відміну від методів, орієнтованих на власні виграти, дає змогу знизити ризик ухвалення рішення про ціни, оскільки базою слугують середні ціни, що склалися на ринку.

2.2. Розробка комплексу заходів щодо підвищення ефективності ціноутворення експортних контрактів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

Підприємству ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» для того, щоб виявити шляхи підвищення ефективності ціноутворення експортних контрактів необхідно:

- проаналізувати раціональність використання усіх ресурсів, зацікавленість споживачів у продукції підприємства на зовнішньому ринку;
- дослідити проблеми підвищення ефективності та розвитку зовнішньоекономічної діяльності;
- визначити напрями удосконалення системи управління зовнішньоекономічних зв'язків підприємства;
- здійснити удосконалення організаційно-економічних заходів щодо підвищення конкурентоспроможності експортної продукції;
- визначити ефективність та переваги співпраці з іноземними партнерами;
- здійснити корегування механізму ціноутворення експортних контрактів;
- визначити методику аналітичної оцінки ефективності окремої експортної операції.

Кількість можливих напрямів удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства досить широкий. Підприємству необхідно серед усіх можливих варіантів розвитку зовнішньоекономічних зв'язків обрати саме ті напрямки, які є більш реальними та досяжними [13, с. 643].

Підприємству також необхідно виділити ряд критеріїв, яким мають відповідати шляхи удосконалення зовнішньоекономічної діяльності.

Найголовнішим критерієм має стати збільшення рентабельності виробництва і реалізацій продукції, а також збільшення прибутку.

Задля досягнення максимізації прибутку необхідно враховувати альтернативні варіанти здійснення торгівлі. Так, розглянемо можливі альтернативи для зміни ринку збуту, враховуючи положення потенційних партнерів в світових рейтингах (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Місце країн-партнерів у світових рейтингах 2018 р.

Індекс	Ваговий коефіцієнт	Країни-партнери					
		Туреччина		Румунія		Єгипет	
		Місце	Бал	Місце	Бал	Місце	Бал
Індекс глобальної конкурентоспроможності	0,1	61	2	52	3	94	1
Індекс сприйняття корупції	0,2	78	2	61	3	105	1
Індекс ефективності логістики	0,4	37	3	50	2	60	1
Рейтинг податкового навантаження	0,3	88	2	42	3	167	1

Джерело: складено автором за даними [31; 32; 33]

Для визначення перспективних ринків для підприємства - експортера застосовуємо первинний експрес-аналіз країн-партнерів на основі бального оцінювання.

З огляду на місце країни-партнера у світових рейтингах та індексах розставимо бальні оцінки від 1 до 4, за принципом: країна, що має найвищу позицію в рейтингу – 4 бали, країна, що займає найнижчу позицію – 1 бал.

Визначимо комплексну оцінку ринку за формулою 2.1:

$$R_i = \sum_{j=1}^m a_j b_j$$

$$\sum_{j=1}^m a_j = 1, \text{ де} \quad (2.1)$$

R_i - комплексна оцінка і-го ринку, $i=1, \dots, n$;

n - кількість зовнішніх ринків;

b_j - бальне оцінювання ринкового фактору, $j=1, \dots, m$;

a_j - ваговий коефіцієнт j -го розділу характеристик ринку;

m - кількість розділів характеристик ринку.

$$R_{\text{Туреччина}} = 0,1 \cdot 2 + 0,2 \cdot 2 + 0,4 \cdot 3 + 0,3 \cdot 2 = 2$$

$$R_{\text{Румунія}} = 0,1 \cdot 3 + 0,2 \cdot 3 + 0,4 \cdot 2 + 0,3 \cdot 3 = 2,6$$

$$R_{\text{Єгипет}} = 0,1 \cdot 1 + 0,2 \cdot 1 + 0,4 \cdot 1 + 0,3 \cdot 1 = 1$$

Найпривабливішим буде ринок з номером i , для якого виконується рівність:

$$R_i = \max \{R_i\}.$$

Отже, здійснивши експрес-аналіз країн-партнерів, можна зробити висновок, що Румунія займає найбільш високі позиції серед інших країн-потенційних партнерів, та є найбільш привабливим ринком збуту. Отже, підприємству ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» вигідніше продовжувати співпрацю саме з Румунією.

Для підвищення показників ефективності експорту рекламної продукції (прапори, знамена, прапорці та вимпела) ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» пропонуємо змінити умову поставки товарів з FOB Миколаїв на CIF Констанца.

Умови поставки CIF Incoterms 2010 розшифровується як «Cost, Insurance and Freight» і перекладається - «Вартість, страхування і фрахт». Означає, що продавець виконав поставку, коли застрахований їм товар перейшов через поручні судна (на борт судна) в порту відвантаження і доставлений на зафрахтованому продавцем судні в порт призначення. Термін CIF також може застосовуватися виключно у випадках доставки товару морським або внутрішнім водним транспортом.

Умова поставки CIF Констанца відрізняється від FOB Миколаїв тим, що на продавця, покладаються зобов'язання щодо укладання договору перевезення та оплати пов'язаних з цим витрат, та укладання договору страхування вантажу на користь покупця проти ризику втрати чи пошкодження товару під час перевезення до порту розвантаження та оплати відповідних витрат.

За умовою поставки CIF продавець зобов'язаний оплатити витрати і фрахт, необхідні для доставки товару в зазначений порт призначення, виконати експортне митне оформлення для вивезення товару з оплатою експортних мит і інших зборів (якщо вони необхідні) у країні відправлення, однак продавець не зобов'язаний виконувати митні формальності для ввезення товару, сплачувати імпорتنі мита або виконувати інші імпорتنі митні процедури при ввезенні.

Важливо зазначити, що згідно з умовами поставки CIF, від продавця вимагається забезпечення страхування лише з мінімальним покриттям. У разі якщо покупець бажає мати страхування з більшим покриттям, він повинен, або прямо та недвозначно домовитися про це з продавцем, або самостійно вжити заходів до забезпечення додаткового страхування.

Умови платежу за нового контракту залишаються ті самі, плата за товар, що постачається, повинна виконуватись в формі передплати шляхом 100% переказу на валютний рахунок продавця вартості партії товару. Валютою платежу також залишається дол. США. Оскільки умова CIF Констанца – це перш за все, включені витрати на перевезення вантажу, його страхування, а також підвищені ризики експортера, пов'язані з організацією морського перевезення вантажу, доцільно підвищити ціну контракту. Так, сума контракту тепер становитиме 51500 дол. США.

Але досягнення максимальної ефективності експортних операцій, а, отже, максимізація прибутку можлива тільки за умови аналізу кон'юнктури ринку та діяльності найбільших конкурентів.

Для обґрунтування ціни при експорті товару розробляється конкурентний лист, де виконується розрахунок цін у формі таблиці. При його розробці необхідно внести декілька поправок на зіставлення технічних характеристик та комерційних умов до двох і більше конкурентних матеріалів.

При обґрунтуванні ціни експорту та підготовці цінових документів слід враховувати такі умови:

1. розрахунок ціни повинен бути зроблений на підставі не менше як трьох конкурентних пропозицій;

2. при визначенні ціни слід використовувати різні поправки у вигляді коригуючих коефіцієнтів, які враховують різницю між комерційними та техніко-економічними умовами поставок;
3. використані цінові матеріали повинні бути достатньо показовими, з типовими для даного товару умовами продажу.

Формула ціни погоджується при підписанні угоди та обумовлюється відповідними поправками, які можуть сприяти підвищенню ефективності зовнішньоекономічних зв'язків.

Отже, задля того, щоб оцінити ефективність проведення компанією експортної операції, необхідно дослідити конкурентне середовище ТОВ «ОЛ-ПРИНТ». До його найбільших конкурентів можна віднести ПрАТ "Артсервіс" та ПрАТ "Агентство "Інфокон". Для цього побудуємо конкурентний лист (див. табл. 2.2)

Таблиця 2.2

Розрахунок експортної ціни на ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

№	Показники	Умови контракту	ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»		ПрАТ "Артсервіс"		ПрАТ "Агентство "Інфокон"	
			Дані	Поправка	Дані	Поправка	Дані	Поправка
1	Ціна	10,5\$	9 \$	—	8,9\$	—	9,5\$	—
2	Поправка на інфляцію, K_1	2019 рік	2018 рік	-0,057	2016 рік	-0,169	2017 рік	-0,293
3	Поправка за базисними умовами, K_2	CIF Констанца	FOB Миколаїв	+0,63	FCA Покров	+1,29	FOB Ізмаїл	+1,33
4	Поправка на умови оплати, K_3	100% перед-плата	100% перед-плата	—	100% перед-плата	—	Акредитив	-0,57
5	Поправка на кількість, K_4	2000	2000	—	2000	—	2000	—
6	Поправка на вторгування K_5	Контракт	Контракт	—	Контракт	—	Контракт	—
7	Поправка сумарна		—	0,573	—	1,121	—	0,467
8	Приведена ціна		9,573	—	10,02	—	9,033	—

Джерело: складено автором за даними ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

1. Визначимо поправку на інфляцію (K_1) за формулою 2.2.

Темпи інфляції 2019 = 1,103; 2018 = 1,11; 2017 = 1,137; 2016 = 1,124

$$K_1 = \text{Ціна} - \frac{\text{Ціна} \cdot \text{Інфл}_{\text{факт}}}{\text{Інфл}_{\text{баз}}}, \text{ де} \quad (2.2)$$

$\text{Інфл}_{\text{факт}}$ – фактичний рівень інфляції;

$\text{Інфл}_{\text{баз}}$ – базовий рівень інфляції.

$$K_{1\text{ол-принт}} = 9 - \frac{9 \cdot 1,11}{1,103} = -0,057$$

$$K_{1\text{артсервіс}} = 8,9 - \frac{8,9 \cdot 1,124}{1,103} = -0,169$$

$$K_{1\text{інфокоп}} = 9,5 - \frac{9,5 \cdot 1,137}{1,103} = -0,293$$

2. Визначимо різницю між вартостями по умовам контракту:

2.1 CIF Констанца = FOB Миколаїв + Перевезення + Страхування

За умовою поставки CIF Констанца, страхувальника та ставку страхування обирає експортер. За рахунок того, що підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» функціонує на ринку вже понад 20 років, воно має підтримку надійних і досвідчених суміжних фахівців (фрахтових і страхових брокерів), робота з якими істотно знижує існуючі ризики. Застрахуємо товар за мінімальною ставкою, також обираємо свого основного перевізника з нижчими тарифами, знижуючи тим самим свої витрати. Тепер вартість перевезення товару становить 2% від ціни товару. Вартість страхування - 5% від ціни товару.

$$\text{CIF Констанца}_1 = 9 + 9 (0,02 + 0,05) = 9,63$$

$$K_{2\text{ол-принт}} = 9,63 - 9 = 0,63$$

2.2 CIF Констанца = FCA Покров + Навантаження на основний транспорт + Перевезення + Страхування

Витрати на навантаження становлять 0,5%.

$$\text{CIF Констанца} = 8,9 + 8,9 (0,04 + 0,1 + 0,005) = 10,19$$

$$K_{2\text{артсервіс}} = 10,19 - 8,9 = 1,29$$

2.3 CIF Констанца = FOB Ізмаїл + Перевезення + Страхування

$$\text{CIF Констанца} = 9,5 + 9,5 (0,04 + 0,1) = 10,83$$

$$K_{2\text{інфокон}} = 10,83 - 9,5 = 1,33$$

Якщо умова контракту компанії «ОЛ-ПРИНТ» передбачає ширші обов'язки експортера, порівняно з обов'язками експортера у конкурентному матеріалі, то поправка буде зі знаком «+», і навпаки.

3. Визначимо поправку на умови оплати:

Витрати на обслуговування акредитиву складають 6% від ціни.

$$K_{3\text{інфокон}} = 9,5 * 0,06 = 0,57$$

Якщо витрати на здійснення платежу із використанням форми платежу конкурентного матеріалу є більшими, ніж витрати згідно умовам платежу ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», то поправка буде зі знаком «-», і навпаки.

4. Визначимо приведену ціну:

$$Ц_{\text{Пол-принт}} = 9 + 0,573 = 9,573$$

$$Ц_{\text{Партсервіс}} = 8,9 + 1,121 = 10,02$$

$$Ц_{\text{Пінфокон}} = 9,5 - 0,467 = 9,033$$

Розрахуємо середню ціну серед конкурентів:

$$\bar{C} = \frac{9,573 + 10,02 + 9,033}{3} = 9,542$$

За даними проведеного дослідження можемо сказати, що ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» продає свою продукцію за ціною, вище середньої, в порівнянні з найближчими конкурентами.

2.3. Прогнозна оцінка ефективності та вплив запропонованих заходів на результати діяльності ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

За результатами аналізу експортної операції за існуючим контрактом було прийнято рішення змінити умову поставки товарів з FOB Миколаїв на CIF Констанца. Отже, розрахуємо ефективність нового контракту.

Оскільки держава зацікавлена у стимулюванні експорту за кордон товарів вітчизняних виробників та надходження доходу від реалізації експортної продукції, експортне мито і акцизний податок на вироби з паперу та картону не стягуються. Товар оподатковується ПДВ за нульовою ставкою.

Оформлення митної декларації на митному кордоні коштує 1149 грн.

Вартість перевезення товару автомобільним транспортом до залізничної станції становить 1,5 тис. грн. Вартість навантаження у вагон - 1 тис. грн, вартість перевезення від залізничної станції до морського порту призначення - 4 тис. грн, вартість навантажувально-розвантажувальних робіт з урахуванням складування товару уздовж борту судна - 1,2 тис. грн, вартість навантаження товару на борт судна – 1 тис. грн. Вартість перевезення товару становить 2% від ціни товару, вартість мінімального страхування - 5% від ціни товару. Отже:

$$\text{Перевезення} = 51500 \cdot 25.0207 \cdot 2\% = 25771,32 \text{ (грн)}$$

$$\text{Страхування} = 51500 \cdot 25.0207 \cdot 5\% = 64428,3 \text{ (грн)}$$

З огляду на вищезазначене, розрахуємо накладні витрати експортера (H_v):

$$H_v = 25771,32 + 64428,3 + 1500 + 1000 + 4000 + 1200 + 1000 = 98899,62 \text{ (грн.)}$$

Розрахуємо показники ефективності нової експортної операції:

1. Економічна ефективність реалізації розраховується за формулою 2.3:

$$E_{\text{екон}} = D_{\text{екс}} \cdot K_v / B_{\text{екс}}, \text{ де} \quad (2.3)$$

$D_{\text{екс}}$ – розмір доходу від реалізації експортної продукції;

K_v – офіційний валютний курс;

$B_{\text{екс}}$ – витрати на виробництво і реалізацію товару, що експортується, понесені в гривнях.

$$B_{\text{екс}} = 927143 + 98899,62 = 1026042,62 \text{ (грн.)}$$

За курсом НБУ, станом на 01.08.2019: USD/UAH = 25.0207

$$E_{\text{екон}2} = 51500 \cdot 25.0207 / 1026042,62 = 1,2559$$

Оскільки показник ефективності експортної операції в даному випадку >1 , можна зробити висновок, що операція є ефективною. Економічна ефективність нової операції становитиме 25,59 %. А оскільки $E_{\text{екон}} < E_{\text{екон}2} = 1,1849 < 1,2559$, можна зробити висновок, що операція за умов контракту CIF Констанца ефективніша за умов поставки FOB Миколаїв на 7,1 %

2. Ефект від експорту розраховується за формулою 2.4:

$$E_{\text{екс}} = D_{\text{екс}} \cdot K_{\text{в}} - B_{\text{екс}}, \text{ де} \quad (2.4)$$

$D_{\text{екс}}$ – розмір доходу від реалізації експортної продукції;

$K_{\text{в}}$ – офіційний валютний курс ;

$B_{\text{екс}}$ – витрати на виробництво і реалізацію товару, що експортується, понесені в гривнях.

$$E_{\text{екс}} = 51500 \cdot 25.0207 - 1026042,62 = 262523,4 \text{ (грн.)}$$

Отже, підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» за умов контракту CIF Констанца отримає прибуток в розмірі 262523,4 грн, що на 88547,4 грн. більше ніж прибуток, отриманий від поставки товару на умовах FOB Миколаїв (див. табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Показники ефективності експорту ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»

Показники	FOB Миколаїв	CIF Констанца	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне, %
Контрактна вартість, дол. США	41500	51500	10000	24,1
Контрактна вартість, грн.	1114968,05	1288566,05	173598	15,57
Собівартість виробництва, грн.	927143	927143	0	0
Накладні витрати, грн.	13849	98899,62	85050,62	614,13
Економічна ефективність, %	18,49	25,59	7,1	38,4
Ефект від експорту, грн	173976,05	262523,43	88547,38	50,9

Джерело: складено автором

За даними таблиці можна зробити висновок, що контрактна вартість експорту у валюті контракту зросла на 24,1%, в той час як контрактна вартість у гривні, станом на 01.08.2019, зросла на 15,57 %. Ми бачимо, що за умови поставки CIF Констанца ефект від експорту, збільшився на 50,9%, що дає ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» додаткові прибутки в розмірі 88547,38 грн. З огляду на наведені

розрахунки можна зробити висновок, що запропонована в випускній кваліфікаційній роботі умова контракту CIF Констанца є більш ефективною, ніж існуюча FOB Миколаїв.

Згідно з наведеними розрахунками, з урахуванням зміни механізму ціноутворення даного експортного контракту чистий дохід від реалізації продукції у плановому 2019 році складатиме 76099,6 тис. грн, а витрати на збут – 148847,1 тис. грн.

Далі у табл. 2.4 наведемо прогнозну зміну фінансових результатів підприємства на 2020 рік, внаслідок зміни механізму ціноутворення даного експортного контракту, що призвела до збільшення чистого доходу від реалізації продукції та збільшення витрат на збут. Плановий показник будемо визначати методом ковзної середньої.

Таблиця 2.4

Прогнозна динаміка фінансових результатів ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», 2016 – 2022 рр., тис. грн

Показник	Період							Відносне відхилення, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2019/ 2018	2020/ 2019	2021/ 2020	2022/ 2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	60125	66976	75926	76099,6	80661,4	85223,2	89785,0	0,23	5,99	5,66	5,35
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-43274	-48184	-56596	-56596,0	-56596,0	-56596,0	-56596,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Валовий прибуток	16851	18698	19330	19503,6	24065,4	28627,2	33189,0	0,90	23,39	18,96	15,94
Інші операційні доходи	1145	730	315	315,0	315,0	315,0	315,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Адміністр. витрати	-2338	-2336	-2333	-2333,0	-2333,0	-2333,0	-2333,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Витрати на збут	-11241	-12341	-14762	-14847,1	-16100,1	-17353,1	-18606,1	0,58	8,44	7,78	7,22
Інші операц. витрати	-1705	-1555	-1309	-1309,0	-1309,0	-1309,0	-1309,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат від операційної діяльн.	2712	3196	1241	1329,5	4638,3	7947,1	11255,9	7,14	248,86	71,34	41,64
Інші фінансові доходи	0	0	2	2,0	2,0	2,0	2,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші доходи	142	142	13924	13924,0	13924,0	13924,0	13924,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансові витрати	-169	-176	-184	-184,0	-184,0	-184,0	-184,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші витрати	4747	9295	13845	13845,0	13845,0	13845,0	13845,0	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	-2062	-6133	1138	1226,5	4535,3	7844,1	11152,9	7,78	269,76	72,96	42,18
Податок на прибуток від звичайної	515	1533	776	368,0	1360,6	2353,2	3345,9	-52,58	269,76	72,96	42,18

діяльності											
Чистий прибуток	-1547	-4600	362	858,6	3174,7	5490,9	7807,0	137,18	269,76	72,96	42,18

Джерело: розраховано автором за [Додаток Б]

За результатами розрахунків можна сказати, що в результаті впровадження запропонованих змін, чистий дохід від реалізації продукції у плановому 2020 році збільшиться на 5,99%, порівняно з попереднім роком, у плановому 2021 році – на 5,66, а у плановому 2022 році – на 5,35%. А чистий прибуток підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», за інших рівних умов, у плановому 2020 році збільшиться на 269,76%, порівняно з попереднім роком, у плановому 2021 році – на 72,96%, а у плановому 2022 році – на 42,18%. Отримані показники підтверджують доцільність впровадження розроблених заходів щодо зміни механізму ціноутворення експортного контракту.

Оскільки зміна чистого прибутку підприємства на планований 2020 рік за рахунок зміни механізму ціноутворення найбільше залежить від зміни декількох факторів: чистого доходу від реалізації продукції та витрат на збут, додатково розрахуємо плановий показник методом еластичності (чутливості), за формулою 2.5:

$$П_{\pi} = \frac{П_{\phi} \cdot (100\% \cdot Пр_{\pi})}{100\%}, \text{ де} \quad (2.5)$$

$П_{\pi}$ – плановий показник;

$П_{\phi}$ – фактичний показник;

$Пр_{\pi}$ – приріст факторного показника.

Приріст факторного показника ($Пр_{\pi}$) розраховується за формулою 2.6:

$$Пр_{\pi} = K_e \cdot Зр_{\phi\pi}, \text{ де} \quad (2.6)$$

K_e – коефіцієнт еластичності;

$Зр_{\phi\pi}$ – середній темп зростання факторного показника.

Коефіцієнт еластичності (K_e) показує ступінь кількісного зміни одного чинника при зміні іншого на 1% і розраховується за формулою 2.7:

$$K_e = \frac{P_p}{P_{фт}}, \text{ де} \quad (2.7)$$

$P_{фт}$ – середній темп приросту факторного показника;

P_p – середній темп приросту результативного показника.

Отже, за даною формулою розрахуємо коефіцієнт еластичності для чистого доходу:

$$K_e^{2020}_{\text{чд}} = \frac{75,409}{8,329} = 9,054$$

За даною формулою розрахуємо коефіцієнт еластичності для витрат на збут:

$$K_e^{2020}_{\text{вз}} = \frac{75,409}{9,993} = 7,546$$

За даною формулою розрахуємо приріст факторного показника – чистий дохід:

$$Pr^{2020}_{\text{чп}} = 9,054 \cdot 108,329 \% = 9,808\%$$

Тоді, чистий дохід на 2020 рік становитиме:

$$\text{ЧП}^{2020} = 76099,6 \cdot 109,808\% = 83563,45$$

За даною формулою розрахуємо приріст факторного показника – витрати на збут:

$$Pr^{2020}_{\text{вз}} = 7,546 \cdot 19,993\% = 8,287 \%$$

Тоді, витрати на збут на 2020 рік становитимуть:

$$\text{ВЗ}^{2020} = 14891 \cdot 108,287\% = 16077,43$$

За даною формулою розрахуємо приріст чистого прибутку на 2020 рік:

$$\text{ЧП}_{2020} = \frac{858,6 \cdot (100\% + 9,808\%) \cdot (100\% - 8,287\%)}{100\%} = 864,66$$

Отже, внаслідок зміни механізму ціноутворення експортних контрактів чистий прибуток підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» у 2020 році складатиме 864,66 тис. грн, що на 0,71 % більше, ніж у плановому 2019 році і на 138,86 % більше, ніж у фактичному 2018 році.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

В результаті здійсненого дослідження встановлено наступне:

1. Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» використовує витратний підхід до ціноутворення базується на економічних інтересах виробників, які мають на меті відшкодування зазнаних витрат на виробництво і реалізацію продукції і отримання заздалегідь передбаченої норми прибутку. Кон'юнктурні особливості ринку при цьому практично не враховуються.
2. З огляду на це, було запропоновано змінити механізм ціноутворення та при визначенні ціни контракту орієнтуватися на ціни конкурентів. Так, було здійснено експрес-аналіз країн потенційних партнерів, та запропоновано змінити країну-імпортера.
3. Задля підвищення ефективності здійснюваної операції було запропоновано змінити базисну умови поставки товарів в Румунію з FOB Миколаїв на CIF Констанца, створено схему здійснення експортної операції.
4. В результаті перегляду умови контракту, економічна ефективність реалізації нового контракту ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» складатиме 25,59%. Від здійсненої операції за новим контрактом підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» отримує прибуток в розмірі 262523,43 грн., що на 88547,38 грн. більше ніж прибуток, отриманий від поставки товару на умовах FOB Миколаїв.
5. Розрахунок планових фінансових результатів демонструє підвищення чистого прибутку в планових роках, внаслідок впровадження розроблених заходів щодо зміни механізму ціноутворення експортного контракту. Прогнозне значення чистого прибутку підприємство на 2020 рік, внаслідок зміни механізму ціноутворення експортних контрактів, становить 864,66 тис. грн, що на 138,86% більше, ніж у фактичному 2018 році.

Отже, запровадження заходів підвищення ефективності експортної діяльності матиме значний позитивний вплив на фінансово-економічний стан, зовнішньоекономічну діяльність та на конкурентну позицію ТОВ «ОЛ-ПРИНТ».

ВИСНОВКИ

В даній випускній кваліфікаційній роботі було досліджено ефективність механізму ціноутворення експортних контрактів підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» за 2014-2018 роки, було запропоновано заходи щодо підвищення ефективності експортних контрактів в проектному 2020-му році, виявлення впливу заходів на діяльність підприємства. Результати даного дослідження дали змогу зробити наступні висновки теоретичного та практичного характеру.

В ході написання випускної кваліфікаційної роботи було здійснено аналіз виробничо-господарської діяльності та фінансово-економічного стану ТОВ «ОЛ-ПРИНТ», який показав, погіршення практично всіх показників діяльності підприємства за досліджуваний період. Так, загальна рентабельність діяльності не має стабільної динаміки, та не є задовільною. У 2016 році значення загальної рентабельності підприємства значно зменшилося і сягнуло -2,57%. У 2017 році ситуація погіршилася і значення показника зменшилося до -6,87%. У 2018 році показник зріс за рахунок значного збільшення чистого прибутку, і становив вже 0,48%. Також можна спостерігати негативну динаміку у вигляді скорочення коефіцієнтів фінансової стійкості і автономії за досліджуваний період. У 2016 році коефіцієнт фінансової автономії зменшився на 5,21%, порівняно з попереднім роком, у 2017 році – на 13,59%, а у 2018 – ще на 12,28%. Це говорить про високий рівень фінансових ризиків.

Рентабельність зовнішньоекономічної діяльності підприємства ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» тримається на рівні не менше 20%, підприємство впроваджує ефективну зовнішньоторговельну політику. Експортна діяльність з року в рік приносить прибуток, і хоча він і має спадаючу динаміку, але все ще залишився на високому рівні, забезпечуючи підприємству стабільну позицію на ринку серед лідерів. Так, коефіцієнт ефективності зовнішньоекономічної діяльності впав 5,7%, порівняно з минулим роком, а рентабельність зовнішньоекономічної діяльності в 2018 році впала аж на 24,44%, в порівнянні з 2017 роком.

Було здійснено аналіз механізму ціноутворення, а також існуючого контракту щодо експорту продукції в Румунію на умовах поставки FOB Миколаїв, який показав, що дані умови контракту є доволі вигідними та приносять підприємству 18,49% прибутку. А також була проведена робота з порівняння експортної ціни поставки ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» з двома найбільшими її конкурентами, які також виступають на ринковій арені, за результатами якого можемо сказати, що ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» продає свою продукцію за ціною, вище середньої, в порівнянні з найближчими конкурентами.

Була висунута пропозиція рекомендаційного характеру, щодо впровадження заходів з підвищення ефективності здійснення експортної діяльності підприємства механізму утворення експортної ціни контракту за рахунок зміни базисної умови поставки товарів з FOB Миколаїв на CIF Констанца.

В результаті прорахунку запропонованих змін було виявлено, що в разі впровадження їх в діяльність компанії ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» отримає більші прибутки, аніж при здійсненні торгівлі за існуючим контрактом. Економічна ефективність реалізації нового контракту ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» складатиме 25,59%. Від здійсненої операції за новим контрактом підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» отримує прибуток в розмірі 262523,43 грн., що на 88547,38 грн. більше ніж прибуток, отриманий від поставки товару на умовах FOB Миколаїв.

Отримані показники підтверджують доцільність впровадження розроблених заходів щодо зміни механізму ціноутворення експортного контракту. Прогнозне значення чистого прибутку підприємство на 2020 рік, внаслідок зміни механізму ціноутворення експортних контрактів, розраховане за методом еластичності, становить 864,66 тис. грн, що на 138,86% більше, ніж у фактичному 2018 році.

А отже, впровадження заходів з підвищення ефективності експортної діяльності матиме позитивний вплив на фінансово-економічний стан підприємства, конкурентну позицію та розвиток загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Апопій В.В Актуальне дослідження стану і перспектив оптової торгівлі в Україні / В.В Апопій // ВІСНИК КНТЕУ, 2016 — № 4 — 191, 192 с
2. Бабур Л.Г., Лялюк О.Г. Ціни і ціноутворення. Навчальний посібник. - Вінниця: ВНТУ, 2004 -119 с.
3. Бочкарева Т.А. Показники рентабельності підприємств різних галузей України та шляхи підвищення їх рівня / Т.А. Бочкарева, Р.А. Кулинич, Н.Г. Пигуль / Мукачівський державний університет // «ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО» Випуск # 10 - 2017 – с. 188-193
4. Бугас В. В. Реалії зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних і іноземних підприємств [Текст] / В. В. Бугас, М. А. Самійленко // Ефективна економіка. – 2018. – № 1. – с. 16-19
5. Господарське право: підручник [Подцерковний О. П., Квасніцька О. О., Смітюх А. В.]; за ред. О. П. Подцерковного. Харків: Одиссей, 2010.- 640 с.
6. Гринкевич С.С. Підходи до визначення сутності економічної категорії «ефективність зовнішньоекономічної діяльності" підприємств / С.С. Гринкевич, О.С. Сало // Науковий вісник, 2008. — вип.18.2. — с. 170—174.
7. Василенко І. В. Підходи до ціноутворення в сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств // І. В. Василенко, Студінська Г.Я. // «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності Ч. 2» – 2019 , – с. 181-189
8. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства / В. І. Гринчуцький. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
9. Жежуха В.Й. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / В.Й. Жежуха, О.О. Маслак. –К., Каравелла, 2011. -400 с.
- 10.Залізнюк В. П. Можливості та напрями розвитку експортної діяльності підприємств в умовах інтеграції України в європейський економічний простір / О. В. Кендюхов, В. П. Залізнюк // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – № 2 (9). – 2015. – с. 91–96

11. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон [монографія]/Козак Ю.Г., Притула Н. В., Єрмакова О. А., Уханова І. О., Сулим О.В., Осипов В. М., Таваліка Г. Т., Постова Н.А., Швагер О. Р. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – с. 162-163
12. Зовнішньоекономічні операції і контакти: Навч.посібник / В.В.Козик, Л.А.Панкова, Я.С.Корп'як, О.Ю.Григор'єв, А.О.Босак–2-е вид., перероб. і доп. – К.:ЦНП, 2004. – 608 с.
- 13.Іванілов О. С. Економіка підприємства / О. С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
14. Іващенко В.І Економічний аналіз господарської діяльності/ В.І. Іващенко, М.А. Болюх // Навч.посібник для студ. екон. спец. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2001. - 203 с.
15. Інформаційно-аналітичний процес: праксеологічний підхід / [Савчук В. К., Костенко О. М., Краєвський В. М.]; за заг. ред. В. К. Савчука. К.: видавництво «Вік Принт», 2013. - 204 с.
16. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації : навч. посіб. / Л. О. Кадуріна, М.С. Стрельнікова – К. : Центр навч. л-ри, 2007. -606 с.
17. Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції і контакти: Навч.посібник / В.В.Козик, Л.А.Панкова, Я.С.Корп'як, О.Ю.Григор'єв, А.О.Босак–2-е вид., перероб. і доп. – К.:ЦНП, 2004. - 608 с.
18. Корнієв В.Л. Маркетингова цінова політика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.Л. Корнієв, М.Х. Корецький, О.І. Даций. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. - 199 с.
19. Костюк Т.Й. Проблеми регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні / Т.Й. Костюк, В.А. Костюк // Торгівля і ринок України: Темат. зб. наук. пр. з пробл. торгівлі і громад. харчування. – Донецьк, 1997. – 195 с.
20. Котик Л. Є. Особливості правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності в Україні / Л. Є. Котик // Регіон. економіка. – 1997. - № 2. – 348 с.

21. Кредісова А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. Посібник / За заг. ред. А.І. Кредісова. – К.: ВІРА — Р, 2002. - 552 с.
22. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручн. / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
23. Мочерний С. В., Довбенко М. В. Економічна теорія. / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко - К.: Академія, 2004.- 856 с.
24. Руденко Л. В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства / Л. В. Руденко // Підручник.– К.: Лібра, 2003. – 304 с.
25. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с
26. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
27. ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
28. Імперія флагов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://flags-ua.com/>
29. Кобилецький В. Р., Словник економіко-фінансових показників, коефіцієнтів, індикаторів / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.finalon.com/>
30. Finalon.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.finalon.com>
31. The World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lpi.worldbank.org/>
32. The World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/>
33. Transparency [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.transparency.org/cpi2018>

ДОДАТКИ

Додаток А.1

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ ОЛ-ПРИНТ
Територія
Форма власності приватна
Орган державного управління
Галузь транспортна промисловість
Вид економічної діяльності виробн. сільськогоспод. техн.
Одиниця виміру : тис. грн.
Адреса: м. Київ, ПРОСПЕКТ ВИЗВОЛИТЕЛІВ, б. 1

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
За КФВ
за СПОДУ
за ЗКГНГ
За КВЕД
Контрольна сума

Коди		
2009	01	01
		41792237
		1810400000
		10
		15.81.0

БАЛАНС
на 31 грудня 2015 р.
Форма № 1

код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок Звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	2,0	1,0
Первісна вартість	011	26,0	26,0
накопичена амортизація	012	(24,0)	(25,0)
Незавершене будівництво	020		5495,0
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	8642,0	9715,0
Первісна вартість	031	11071,0	13560,0
Знос	032	(2429,0)	(3845,0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	3115,0	3811,0
інші фінансові інвестиції	045	0,0	0,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0,0	0,0
Відстрочені податкові активи	060	0,0	0,0
Гудвіл	065	0,0	0,0
Інші необоротні активи	070	0,0	0,0
Усього за розділом I	080	11759,0	19022,0
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	470,0	470,0
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	0,0	0,0
незавершене виробництво	120	0,0	0,0
Готова продукція	130	22,0	7,0
Товари	140	7228,0	1507,0
Векселі одержані	150	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	518,0	332,0
первісна вартість	161	518,0	332,0
резерв сумнівних боргів	162	0,0	0,0

Продовження додатку А.1

Актив	Код рядка	На початок Звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	253,0	248,0
за виданими авансами	180	0,0	0,0
з нарахованих доходів	190	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	200	0,0	0,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	1113,0	1171,0
Поточні фінансові інвестиції	220	0,0	0,0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	21,0	31,0
в іноземній валюті	240	0,0	0,0
Інші оборотні активи	250	0,0	0,0
Усього за розділом II	260	9625,0	3766,0
III. Витрати майбутніх періодів	270	3,0	2,0
Баланс	280	21387,0	22790,0
Пасив	Код рядка	На початок Звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	10200,0	10200,0
Пайовий капітал	310	0,0	0,0
Додатковий вкладений капітал	320	0,0	0,0
Інший додатковий капітал	330	0,0	0,0
Резервний капітал	340	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	(545,0)	(450,0)
Неоплачений капітал	360	(1835,0)	0,0
Вилучений капітал	370	0,0	0,0
Усього за розділом I	380	7820,0	9750,0
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0,0	0,0
Інші забезпечення	410	0,0	0,0
Цільове фінансування	420	0,0	0,0
Усього за розділом II	430	0,0	0,0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0,0	0,0
Довгострокові фінансові зобов'язання	450	0,0	0,0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0,0	0,0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0,0	0,0
Усього за розділом III.	480	0,0	0,0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	1407,0	800,0
Оточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0,0	0,0
Векселі видані	520	0,0	678,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	11832,0	11063,0
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	0,0	0,0
з бюджетом	550	0,0	0,0
з позабюджетних платежів	560	0,0	0,0
зі страхування	570	125,0	153,0
з оплати праці	580	203,0	346,0

Продовження додатку А.1

Пасив	Код рядка	На початок Звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
з учасниками	590	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	600	0,0	0,0
Інші поточні зобов'язання	610	0,0	0,0
Усього за розділом IV	620	13567,0	13040,0
V. Доходи майбутніх періодів	630	0,0	0,0
Баланс	640	21387,0	22790,0

Керівник _____ /Іванченко О.П./
 Гол. Бухгалтер _____ /Крутик Т.В./

Додаток А.2

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ ОЛ-ПРИНТ Територія Форма власності приватна Орган державного управління Галузь транспортна промисловість Вид економічної діяльності виробн. сільськогоспод. техн. Одиниця виміру : тис. грн.	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ за КОАТУУ За КФВ за СПОДУ за ЗКГНГ За КВЕД Контрольна сума	Коди		
		2009	01	01
		41792237		
		1810400000		
		10		
		15.81.0		

Адреса: м. Київ, ПРОСПЕКТ ВИЗВОЛИТЕЛІВ, б. 1

БАЛАНС
на 31 грудня 2016 р.
Форма № 1

Код за ДКУД 1801003

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
Залишкова вартість	010	1,0	7,0
Первісна вартість	011	26,0	11,0
Накопичена амортизація	012	(25,0)	(24,0)
Незавершене будівництво	020	5495,0	47,0
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030	9720,0	16915,0
Первісна вартість	031	13565,0	23681,0
Знос	032	(3845,0)	(6766,0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	3811,0	3811,0
інші фінансові інвестиції	045	0,0	0,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0,0	0,0
Відстрочені податкові активи	060	0,0	0,0
Інші необоротні активи	070	0,0	0,0
Усього за розділом I	080	19027,0	20780,0
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	474,0	606,0
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	0,0	0,0
незавершене виробництво	120	0,0	0,0
Готова продукція	130	7,0	53,0
Товари	140	1507,0	5,0
Векселі одержані	150	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи			
чиста реалізаційна вартість	160	346,0	945,0
Первісна вартість	161	346,0	945,0
Резерв сумнівних боргів	162	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	248,0	0,0
за виданими авансами	180	0,0	0,0
з нарахованих доходів	190	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	200	0,0	0,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	1606,0	557,0

Продовження додадку А.2

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	30,0	570,0
у т. ч. каса в національній валюті	231	30,0	101,0
в іноземній валюті	240	0,0	0,0
Інші оборотні активи	250	303,0	113,0
Усього за розділом II	260	4273,0	2849,0
III. Витрати майбутніх періодів	270	2,0	7,0
Баланс	280	23302,0	23629,0
Пасив	Код рядка	На початок Звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
Статутний капітал	300	10200,0	10200,0
Пайовий капітал	310	0,0	0,0
Додатковий вкладений капітал	320	0,0	0,0
Інший додатковий капітал	330	0,0	0,0
Резервний капітал	340	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	713,0	618,0
Неоплачений капітал	360	(0,0)	(0,0)
Вилучений капітал	370	(0,0)	(0,0)
Усього за розділом I	380	9487,0	9582,0
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0,0	0,0
Інші забезпечення	410	0,0	0,0
Цільове фінансування	420	0,0	2,0
Усього за розділом II	430	0,0	2,0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0,0	0,0
Довгострокові фінансові зобов'язання	450	0,0	0,0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0,0	0,0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0,0	0,0
Усього за розділом III.	480	0,0	0,0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	800,0	483,0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0,0	0,0
Векселі видані	520	7272,0	7272,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	4904,0	5234,0
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	0,0	0,0
з бюджетом	550	217,0	272,0
з позабюджетних платежів	560	0,0	0,0
зі страхування	570	153,0	195,0
з оплати праці	580	347,0	407,0
з учасниками	590	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	600	0,0	0,0
Інші поточні зобов'язання	610	122,0	182,0
Усього за розділом IV	620	13815,0	14045,0
V. Доходи майбутніх періодів	630	0,0	0,0
Баланс	640	23302,0	23629,0

Керівник _____/Іванченко О.П./
Гол. Бухгалтер _____/Крутик Т.В./

Додаток А.3

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ ОЛ-ПРИНТ Територія Форма власності приватна Орган державного управління Галузь транспортна промисловість Вид економічної діяльності виробн. сільськогоспод. техн. Одиниця виміру : тис. грн. Адреса: м. Київ, ПРОСПЕКТ ВИЗВОЛИТЕЛІВ, 6. 1	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ за КОАТУУ За КФВ за СПОДУ за ЗКГНГ За КВЕД Контрольна сума	Коди		
		2009	01	01
		41792237		
		1810400000		
		10		
		15.81.0		

БАЛАНС
на 31 грудня 2017 р.
Форма № 1

Код за ДКУД 1801003

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
Залишкова вартість	010	7,0	2,0
Первісна вартість	011	11,0	10,0
Накопичена амортизація	012	(24,0)	(23,0)
Незавершене будівництво	020	47,0	40,0
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030	16915,0	16261,0
Первісна вартість	031	23681,0	24385,5
Знос	032	(3845,0)	(6766,0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	3811,0	3811,0
інші фінансові інвестиції	045	0,0	0,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0,0	0,0
Відстрочені податкові активи	060	0,0	0,0
Інші необоротні активи	070	0,0	0,0
Усього за розділом I	080	20780,0	20114,0
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	606,0	672,0
Тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	0,0	0,0
незавершене виробництво	120	0,0	0,0
готова продукція	130	53,0	44,0
Товари	140	5,0	4,0
Векселі одержані	150	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи			
чиста реалізаційна вартість	160	945,0	1075,0
Первісна вартість	161	945,0	1075,0
резерв сумнівних боргів	162	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	272,0	253,0
за виданими авансами	180	0,0	0,0
з нарахований доходів	190	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	200	0,0	0,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	557,0	488,4

Продовження додатку А.3

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	570,0	488,4
в іноземній валюті	240	0,0	0,0
Інші оборотні активи	250	113,0	113,0
Усього за розділом II	260	2849,0	2884,8
III. Витрати майбутніх періодів	270	2,0	7,0
Баланс	280	23302,0	23005,8
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	10200,0	10200,0
Пайовий капітал	310	0,0	0,0
Додатковий вкладений капітал	320	0,0	0,0
Інший додатковий капітал	330	0,0	0,0
Резервний капітал	340	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	618,0	498,0
Неоплачений капітал	360	(0,0)	(0,0)
Вилучений капітал	370	(0,0)	(0,0)
Усього за розділом I	380	9582,0	9702,0
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0,0	0,0
Інші забезпечення	410	0,0	0,0
Цільове фінансування	420	2,0	0,0
Усього за розділом II	430	2,0	0,0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0,0	0,0
Довгострокові фінансові зобов'язання	450	0,0	0,0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0,0	0,0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0,0	0,0
Усього за розділом III	480	0,0	0,0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	483,0	5228,0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0,0	0,0
Векселі видані	520	7272,0	7272,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	5234,0	4447,0
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	0,0	0,0
з бюджетом	550	217,0	272,0
з позабюджетних платежів	560	0,0	0,0
зі страхування	570	195,0	205,0
з оплати праці	580	407,0	432,0
з учасниками	590	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	600	0,0	0,0
Інші поточні зобов'язання	610	182,0	149,0
Усього за розділом IV	620	13815,0	17986,0
V. Доходи майбутніх періодів	630	0,0	0,0
Баланс	640	23629,0	27688,0

Керівник _____ /Іванченко О.П./

Гол. Бухгалтер _____ /Крутик Т.В./

Додаток А.4

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги
до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ ОЛІ-ПРИНТ Територія Форма власності приватна Орган державного управління Галузь транспортна промисловість Вид економічної діяльності виробн. сільськогоспод. техн. Одиниця виміру : тис. грн. Адреса: м. Київ, ПРОСПЕКТ ВИЗВОЛИТЕЛІВ, 6. 1	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ за КОАТУУ За КФВ за СПОДУ за ЗКГНГ За КВЕД Контрольна сума	Коди		
		2009	01	01
		41792237		
		1810400000		
		10		
		15.81.0		

БАЛАНС
на 31 грудня 2018 р.
Форма № 1

Код за ДКУД 1801003

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
Залишкова вартість	010	2,0	7,0
Первісна вартість	011	10,0	11,0
Накопичена амортизація	012	(23,0)	(26,0)
Незавершене будівництво	020	40,0	27,0
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030	16261,0	15607,0
Первісна вартість	031	24385,5	25090,0
Знос	032	(3845,0)	(6766,0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	3811,0	3811,0
інші фінансові інвестиції	045	0,0	0,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0,0	0,0
Відстрочені податкові активи	060	0,0	0,0
Інші необоротні активи	070	0,0	0,0
Усього за розділом I	080	20114,0	19452,0
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	672,0	738,0
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	0,0	0,0
незавершене виробництво	120	0,0	0,0
готова продукція	130	44,0	35,0
Товари	140	4,0	3,0
Векселі одержані	150	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи			
чиста реалізаційна вартість	160	1075,0	1205,0
первісна вартість	161	1075,0	1205,0
резерв сумнівних боргів	162	0,0	0,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	0,0	0,0
за виданими авансами	180	0,0	0,0
з нарахований доходів	190	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	200	0,0	0,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	488,4,0	406,8

Продовження додатку А.4

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	488,4	406,8
в іноземній валюті	240	0,0	0,0
Інші оборотні активи	250	113,0	113,0
Усього за розділом II	260	2884,8	2907,6
III. Витрати майбутніх періодів	270	7,0	7,0
Баланс	280	23005,8	22366,6
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	10200,0	10200,0
Пайовий капітал	310	0,0	0,0
Додатковий вкладений капітал	320	0,0	0,0
Інший додатковий капітал	330	0,0	0,0
Резервний капітал	340	0,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	498,0	378,0
Неоплачений капітал	360	(0,0)	(0,0)
Вилучений капітал	370	(0,0)	(0,0)
Усього за розділом I	380	9702,0	9822,0
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0,0	0,0
Інші забезпечення	410	0,0	0,0
Цільове фінансування	420	0,0	0,0
Усього за розділом II	430	0,0	0,0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0,0	0,0
Довгострокові фінансові зобов'язання	450	0,0	0,0
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0,0	0,0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0,0	0,0
Усього за розділом III	480	0,0	0,0
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	5228,0	9973,0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0,0	0,0
Векселі видані	520	7272,0	7272,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	4447,0	3864,0
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	0,0	0,0
з бюджетом	550	253,0	234,0
з позабюджетних платежів	560	0,0	0,0
зі страхування	570	205,0	215,0
з оплати праці	580	432,0	457,0
з учасниками	590	0,0	0,0
із внутрішніх розрахунків	600	0,0	0,0
Інші поточні зобов'язання	610	149,0	116,0
Усього за розділом IV	620	17986,0	22131,0
V. Доходи майбутніх періодів	630	0,0	0,0
Баланс	640	27688,0	31953,0

Керівник _____ /Іванченко О.П./

Гол. Бухгалтер _____ /Крутик Т.В./

Додаток Б.1

Додаток до положення (стандарт) бухгалтерського обліку

Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»
 Територія
 Орган державного управління
 Галузь транспортна промисловість
 Вид економічної діяльності вироб. сільгосп. техн.
 Одиниця виміру: тис. грн.

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за СПОДУ

за ЗКГНГ

за КВЕД

Контрольна сума

Коди		
2009	1	1
41792237		
1810400000		
15.81.0		

Звіт про фінансові результати

за 2014 р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	36341,0	28621,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(27149,0)	(21879,0)
Валовий: Прибуток	050	9192,0	6742,0
Збиток	055	0,0	0,0
Інші операційні доходи	060	5345,0	3565,0
Адміністративні витрати	070	(1902,0)	(1632,0)
Витрати на збут	080	(6187,0)	(4486,0)
Інші операційні витрати	090	(5571,0)	(3764,0)
Фінансові результати від операційної діяльності: Прибуток	100	877,0	425,0
Збиток	105	0,0	0,0
Доход від участі в капіталі	110	0,0	0,0
Інші фінансові доходи	120	0,0	0,0
Інші доходи	130	6,0	15,0
Фінансові витрати	140	(226,0)	(180,0)
Втрати від участі в капіталі	150	0,0	0,0
Інші витрати	160	22,0	0,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: Прибуток	170	635,0	260,0
Збиток	175	0,0	0,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	158,0	65,0
Фінансові результати від звичайної діяльності: Прибуток	190	477,0	195,0
Збиток	195	0,0	0,0
Надзвичайні: Доходи	200	0,0	0,0
Витрати	205	0,0	0,0
Податки з надзвичайного прибутку	210	0,0	0,0

Продовження додатку Б.1

Чистий: Прибуток	220	477,0	195,0
Збиток	225	0,0	0,0

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	27267,0	23144,0
Витрати на оплату праці	240	5262,0	4091,0
Відрахування на соціальні заходи	250	2061,0	1611,0
Амортизація	260	1418,0	1248,0
Інші операційні витрати	270	4801,0	1667,0
Разом	280	408090,7	31761,0

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	10200,0	10200,0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	10200,0	10200,0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	320	0,0	0,0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	330	0,0	0,0
Дивіденди на одну просту акцію	340	0,0	0,0

Керівник _____ /Іванченко О.П./

Гол. Бухгалтер _____ /Крутик Т.В./

Додаток Б.2

Додаток до положення (стандарт) бухгалтерського обліку

Дата (рік, місяць, число)	Коди		
	2010	1	1
Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	за ЄДРПОУ 41792237		
Територія	за КОАТУУ 1810400000		
Орган державного управління	за СПОДУ		
Галузь транспортна промисловість	за ЗКІНГ		
Вид економічної діяльності вироб. сільгосп. техн.	за КВЕД 15.81.0		
Одиниця виміру: тис. грн.	Контрольна сума		

Звіт про фінансові результати
за 2015 р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

І. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	54237,0	36341,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(40558,0)	(27156,0)
Валовий: Прибуток	050	13679,0	9185,0
Збиток	055	0,0	0,0
Інші операційні доходи	060	1560,0	5345,0
Адміністративні витрати	070	(2400,0)	(1922,0)
Витрати на збут	080	(10141,0)	(6174,0)
Інші операційні витрати	090	(1855,0)	(5573,0)
Фінансові результати від операційної діяльності: Прибуток	100	843,0	861,0
Збиток	105	0,0	0,0
Доход від участі в капіталі	110	0,0	0,0
Інші фінансові доходи	120	2,0	6,0
Інші доходи	130	142,0	6,0
Фінансові витрати	140	(162,0)	(226,0)
Втрати від участі в капіталі	150	0,0	0,0
Інші витрати	160	199,0	269,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: Прибуток	170	1138,0	626,0
Збиток	175	0,0	0,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	531,0	158,0
Фінансові результати від звичайної діяльності: Прибуток	190	1043,0	477,0
Збиток	195	0,0	0,0
Надзвичайні: Доходи	200	0,0	0,0
Витрати	205	0,0	0,0

Продовження додатку Б.2

Податки з надзвичайного прибутку	210	0,0	0,0
Чистий: Прибуток	220	95,0	477,0
Збиток	225	0,0	0,0

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	31101,0	27267,0
Витрати на оплату праці	240	6288,0	5262,0
Відрахування на соціальні заходи	250	2469,0	2061,0
Амортизація	260	3066,0	1418,0
Інші операційні витрати	270	12060,0	4817,0
Разом	280	54984,7	40825,0

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	10200,0	10200,0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	10200,0	10200,0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	320	0,0	0,0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	330	0,0	0,0
Дивіденди на одну просту акцію	340	0,0	0,0

Керівник _____ /Іванченко О.П./

Гол. Бухгалтер _____ /Крутик Т.В./

Додаток Б.3

Додаток до положення (стандарт) бухгалтерського обліку

Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» Територія Орган державного управління Галузь транспортна промисловість Вид економічної діяльності вироб. сільгосп. техн. Одиниця виміру: тис. грн.	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ за КОАТУУ за СПОДУ за ЗКГНГ за КВЕД Контрольна сума	Коди		
		2010	1	1
		41792237		
		1810400000		
		15.81.0		

**Звіт про фінансові результати
за 2016 р.**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	60125,0	54237,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(43274,0)	(40558,0)
Валовий: Прибуток	050	16851,0	9185,0
Збиток	055	0,0	0,0
Інші операційні доходи	060	1145,0	1560,0
Адміністративні витрати	070	(2338,0)	(2400,0)
Витрати на збут	080	(11241,0)	(10141,0)
Інші операційні витрати	090	(1705,0)	(1855,0)
Фінансові результати від операційної діяльності: Прибуток	100	2712,0	861,0
Збиток	105	0,0	0,0
Доход від участі в капіталі	110	0,0	0,0
Інші фінансові доходи	120	0,0	2,0
Інші доходи	130	142,0	6,0
Фінансові витрати	140	(169,0)	(162,0)
Втрати від участі в капіталі	150	0,0	0,0
Інші витрати	160	4747,0	199,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: Прибуток	170	0,0	1138,0
Збиток	175	2062,0	0,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	515,0	1043,0
Фінансові результати від звичайної діяльності: Прибуток	190	0,0	95,0
Збиток	195	1547,0	0,0
Надзвичайні: Доходи	200	0,0	0,0
Витрати	205	0,0	0,0
Податки з надзвичайного прибутку	210	0,0	0,0
Чистий: Прибуток	220	0,0	95,0
Збиток	225	1547,0	0,0

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	32587,0	31101,0
Витрати на оплату праці	240	6767,0	6288,0
Відрахування на соціальні заходи	250	2589,0	2469,0
Амортизація	260	3169,0	3066,0
Інші операційні витрати	270	16543,0	12060,0
Разом	280	61655,0	54984,0

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	10200,0	10200,0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	10200,0	10200,0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	320	0,0	0,0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	330	0,0	0,0
Дивіденди на одну просту акцію	340	0,0	0,0

Керівник _____ /Іванченко О.П./

Гол. Бухгалтер _____ /Крутик Т.В./

Додаток Б.4

Додаток до положення (стандарт) бухгалтерського обліку

	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
		2010	1	1
Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ»	за ЄДРПОУ	41792237		
Територія	за КОАТУУ	1810400000		
Орган державного управління	за СПОДУ			
Галузь транспортна промисловість	за ЗКГНГ			
Вид економічної діяльності вироб. сільгосп. техн.	за КВЕД	15.81.0		
Одиниця виміру: тис. грн.	Контрольна сума			

**Звіт про фінансові результати
за 2017 р.**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	66976,0	60125,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(48184,0)	(43274,0)
Валовий: Прибуток	050	18698,0	16851,0
Збиток	055	0,0	0,0
Інші операційні доходи	060	730,0	1145,0
Адміністративні витрати	070	(2336,0)	(2338,0)
Витрати на збут	080	(12341,0)	(11241,0)
Інші операційні витрати	090	(1555,0)	(1705,0)
Фінансові результати від операційної діяльності: Прибуток	100	3196,0	2712,0
Збиток	105	0,0	0,0
Доход від участі в капіталі	110	0,0	0,0
Інші фінансові доходи	120	0,0	0,0
Інші доходи	130	142,0	6,0
Фінансові витрати	140	(176,0)	(169,0)
Втрати від участі в капіталі	150	0,0	0,0
Інші витрати	160	9295,0	4747,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: Прибуток	170	0,0	0,0
Збиток	175	6133,0	2062,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	1533,0	515,0
Фінансові результати від звичайної діяльності: Прибуток	190	0,0	0,0
Збиток	195	4600,0	1547,0
Надзвичайні: Доходи	200	0,0	0,0
Витрати	205	0,0	0,0

Продовження додатку Б.4

Податки з надзвичайного прибутку	210	0,0	0,0
Чистий: Прибуток	220	95,0	477,0
Збиток	225	4600,0	1547,0

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	34073,0	32587,0
Витрати на оплату праці	240	7246,0	6767,0
Відрахування на соціальні заходи	250	2709,0	2589,0
Амортизація	260	3272,0	3169,0
Інші операційні витрати	270	21026,0	16543,0
Разом	280	68326,0	61655,0

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	10200,0	10200,0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	10200,0	10200,0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	320	0,0	0,0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	330	0,0	0,0
Дивіденди на одну просту акцію	340	0,0	0,0

Керівник _____/Іванченко О.П./

Гол. Бухгалтер _____/Крутик Т.В./

Додаток Б.5

Додаток до положення (стандарт) бухгалтерського обліку

Підприємство ТОВ «ОЛ-ПРИНТ» Територія Орган державного управління Галузь транспортна промисловість Вид економічної діяльності вироб. сільгосп. техн. Одиниця виміру: тис. грн.	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
		2010	1	1
	за ЄДРПОУ	41792237		
	за КОАТУУ	1810400000		
	за СПОДУ			
	за ЗКГНГ			
	за КВЕД	15.81.0		
	Контрольна сума			

Звіт про фінансові результати
за 2018 р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	75926,0	66976,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(56596,0)	(48184,0)
Валовий: прибуток	050	19330,0	18698,0
збиток	055	0,0	0,0
Інші операційні доходи	060	315,0	730,0
Адміністративні витрати	070	(2333,0)	(2336,0)
Витрати на збут	080	(14762,0)	(12341,0)
Інші операційні витрати	090	(1309,0)	(1555,0)
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	100	1241,0	3196,0
збиток	105	0,0	0,0
Доход від участі в капіталі	110	0,0	0,0
Інші фінансові доходи	120	2,0	0,0
Інші доходи	130	13924,0	142,0
Фінансові витрати	140	(184,0)	(176,0)
Втрати від участі в капіталі	150	0,0	0,0
Інші витрати	160	13845,0	9295,0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: прибуток	170	1138,0	0,0
збиток	175	0,0	6133,0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	776,0	1533,0
Фінансові результати від звичайної діяльності: прибуток	190	362,0	0,0
збиток	195	0,0	4600,0
Надзвичайні: доходи	200	0,0	0,0
витрати	205	0,0	0,0

Продовження додатку Б.5

Податки з надзвичайного прибутку	210	0,0	0,0
Чистий: прибуток	220	362,0	0,0
збиток	225	0,0	4600,0

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	35559,0	34073,0
Витрати на оплату праці	240	7725,0	7246,0
Відрахування на соціальні заходи	250	2829,0	2709,0
Амортизація	260	3376,0	3272,0
Інші операційні витрати	270	25511,0	21026,0
Разом	280	75000,0	68326,0

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	0,0	10200,0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	0,0	10200,0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	320	0,0	0,0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	330	0,0	0,0
Дивіденди на одну просту акцію	340	0,0	0,0

Керівник _____ /Іванченко О.П./

Гол. Бухгалтер _____ /Крутик Т.В./

ДОДАТОК В

Фінансові результати зовнішньоекономічної діяльності, 2014 – 2018 рр.

Показник	Період					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції на зовнішніх ринках (товарів, робіт, послуг) - експорт	7441,8	9993,58	16249,2	18639,25	23558,3	31129,58
Витрати, пов'язані з експортом та накладні витрати	5263,5	6890,2	12389,5	14599,4	18620,5	25699,4
Чистий дохід від реалізації імпортованої продукції (товарів, робіт, послуг) - імпорт	2863,2	3699,5	5526,8	9018,5	12725,8	15922,8
Витрати, пов'язані з імпортом та накладні витрати	1300,5	1890,5	2860,5	5960,8	9200,5	12558,8
Фінансовий результат від експорту	2178,3	3103,38	3859,7	4039,85	4937,8	5430,18
Фінансовий результат від імпорту	1562,7	1809	2666,3	3057,7	3525,3	3364